

1
2018
Január - február

Rozhovor s prof. Kukučom

strana 7

Rozhovor s prof. Kazdom

strana 17

Ateliér multimediálnej tvorby otvorený!

strana 22

ISSN 1339-4134

9 771339 413007

Novoročný editoriál

Rok 2018 nesie v sebe dve, pre Žilinskú univerzitu významné, udalosti - pripomenutie si 65. výročia vzniku univerzity a voľbu kandidáta na rektora na ďalšie obdobie. Prvá polovica februára tohto roka, nad naše očakávania, zaplnila priestory fakúlt a „dni otvorených dverí“ ponúkli záujemcom – uchádzačom o štúdium prvú reálnu predstavu o štúdiu na tej-ktorej fakulte. Takýto enormný záujem v tejto počiatočnej fáze, keď prvý dojem uchádzača je dôležitým psychologickým aspektom uloženia informácie do podvedomia, nás určite potešil. Fakulty využili kreatívny marketing s autentickým obsahom, ktorý, podľa niekoľkých odoziev od samotných uchádzačov, aj silno oslovil.

Je teda, tak trochu, aj na nás, ako budeme od prvého štádia ponuky pokračovať v ďalších etapách - nastavenie kritérií prijímania študentov, samotná výučba, kultúra prostredia, osobnosť učiteľa a jeho kreativita, optimálne podmienky na šport, spoločenské aktivity a veľa ďalších faktorov, ktoré výrazne ovplyvňujú študentský život.

Veľa času venujeme vnútornému systému zabezpečovania kvality vzdelávania. Určite je to jeden z indikátorov úrovne a úspešnosti vysokej školy, ale povedzme si úprimne, či nevynakladáme významnú časť našej pozornosti práve rôznym formám hodnotenia niečoho, čo následne pre nedostatok času robíme viac-menej formálne. Vysokoškolský učiteľ, ako dobre vieme, nielen učí, ale musí sa aktívne zapájať aj do procesu vedy a výskumu, s čím úzko súvisí publikovanie, účasť na konferenciách, vysoká angažovanosť vo výskumných agentúrach, kde sa uchádza o granty, práca na projektoch a s tým súvisiaca enormná administratívna záťaž. Ak je úspešný v grantovej a projektovej činnosti, vzápätí sa z neho stáva verejný obstarávateľ, výkonný úradník na plný úväzok, ktorý neustále musí monitorovať, kontrolovať a byť k dispozícii vnútorným i európskym kontrolným orgánom.

V spojitosti s vysokým školstvom a vzdelávaním sa veľa hovorí o výzvach a hrozbách súčasnosti, ktorými sú:

- **Kvalita absolventov stredných a vysokých škôl.** Napr. známy rakúsky filozof a profesor pedagogiky Konrad Paul Liessmann hovorí, že „škola je gigantický priemysel na ničenie talentov“.

- **Demografický vývoj.** Ako všetci dobre vieme, ten práve neprosieva nastaveniu nášho školstva na kvantitatívne ukazovatele. Zároveň rozvoj celoživotného vzdelávania a vnímanie jeho postavenia a úlohy v spoločnosti je na okraji záujmu.
- **Kríza, bezpečnosť a udržateľnosť.** Vývoj spoločnosti je dynamický – tieto prvky by mali byť zohľadnené najmä pri plánovaní a tvorbe nových rozvojových zámierov.
- **Kultúrna diverzita.** Slovensko je kultúrne stále relatívne uzatvorená krajina – naše univerzity však potrebujú plnohodnotne participovať na svetovom dianí.
- **Hodnotenia, rankingy či benchmarkingy...** Už spomínaný Liessmann ich hodnotí veľmi kriticky. V podstate hovorí, že nám zakrývajú oči pred reálnymi problémami a výzvami. Myslí tým, že bez nich by bol celý pedagogický i vedecký proces lepší, efektívnejší, zábavnejší a prínosnejší. Konkrétne si všíma, že pri PISA a iných testoch ide o tzv. konštrukciu katastrofy vzdelávania. Tieto testy predstavujú masu manévrovania, na základe ktorej je možné uskutočňovať reformy vzdelávania každého druhu. Záujmy, ktoré sa za tým skrývajú, sú rôzne – iba nemajú nič do činenia so vzdelávaním. Ide o koncept konkurenčne orientovaného výcviku v službách hospodárskej sféry. Na tento účel musí byť systém vzdelávania najskôr infikovaný umelou súťaživosťou. Ide o politiku vzdelávania, ktorá o vzdelávaní už nechce premýšľať, chce byť iba zásobovaná číslami, nech znamenajú čokoľvek.

Nestrácajme preto zdravý rozum a venujme sa tomu podstatnému - z pohľadu budúcnosti mladej generácie i spoločnosti, rozvíjať vedecké poznanie, aby sme dokázali čeliť falošným a konšpiračným teóriám, keď niekoľkosekundová správa v médiách dokáže zničiť dlhoročnú prácu jednotlivca i celého tímu. Povrchnosť a tendencnosť nemajú na univerzitnej pôde žiadne miesto. Sociológ Heinz Bude popisuje tzv. základné ladenie údajnej vedomostnej spoločnosti heslom „panika vzdelania“. Úprimne si za nás všetkých prajem, aby sme jej nepodľahli.

Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD.
rektorka UNIZA

Stretnutie Redakčnej rady Spravodajcu

Príjemné rozhovory v priateľskej atmosfére – tak by sme mohli jednoducho opísať už tradičné zasadnutie Redakčnej rady Spravodajcu, ktoré sa konalo 15. januára 2018 o 11.00 h v zasadačke Vedeckej rady UNIZA v Novej menze.

Stretnutia sa zúčastnili: doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing a zároveň predseda redakčnej rady Spravodajcu, prof. Ing. Eva Tillová, PhD. (SjF), doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD. (EF), doc. Mgr. Jakub Soviar, PhD. (FRI), Mgr. Valéria Moricová, PhD. (FBI), PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD. (FHV, zároveň výkonná redaktorka Spravodajcu), PaedDr. Ľudmila Malachová (ÚTV), Ing. Alena Micháľková (riaditeľka EDIS-vydavateľského centra ŽU), Ing. Martina Slavíková (Rektorát) a náš dlhoročný fotograf Cyril Králik. Po úvodnom príhovore doc. Ristveja sa zástupcovia jednotlivých fakúlt vyjadrili k činnosti redakcie Spravodajcu, opísali skúsenosti súvisiace s komunikáciou s výkonnou redaktorkou časopisu a spoločne zhodnotili všetky aspekty vydávania Spravodajcu.

Po vyhodnotení uplynulého roka sa zúčastnení dohodli na niekoľkých drobných zmenách. Redakčná rada bude od tohto čísla Spravodajcu doplnená o zástupcu Rektorátu UNIZA – Ing. Martinu Slavíkovú. Prispievateľom do časopisu sa začne zdôrazňovať potreba akceptovať primeraný rozsah článkov tak, aby na čitateľa nepôsobil rušivo. Počas celého roka 2018 sa bude akademickej obci UNIZA, ako aj ďalším čitateľom prostredníctvom rôznych tém pripomínať už 65. výročie založenia UNIZA.

Redakciu Spravodajcu mimoriadne teší pozitívna odozva zo strany zástupcov redakčnej rady. Veríme, že Spravodajca, ktorý na UNIZA vychádza viac ako 35 rokov, bude mať aj v nasledujúcom období svojich priaznivcov, spokojných čitateľov a aktívnych prispievateľov. Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu!

Slavka Pitoňáková
výkonná redaktorka Spravodajcu
Foto: Cyril Králik

Univerzitný vedecký časopis Komunikácie – zmeny a nové trendy

Univerzitný vedecký časopis Komunikácie/Communications – Scientific letters of the University of Žilina sa za svojich 20 rokov existencie stal významnou platformou pre publikovanie kvalitných výstupov vedeckovýskumnej činnosti domácich a zahraničných odborníkov.

V roku 2017 časopis podstúpil zmeny vo vedení časopisu a boli nominovaní noví členovia redakčnej rady. Zmeny v riadiacich a výkonných zložkách redakčnej rady sú nasledovné:

- **doc. Ing. Vladimír Mózer, PhD.** – šéfredaktor,
- **doc. Ing. Branislav Hadzima, PhD.** – zástupca šéfredaktora,
- **Ing. Sylvia Dundeková, PhD.** – výkonná redaktorka.

Bola zriadená aj sekcia čestných členov redakčnej rady časopisu, do ktorej budú menovaní odborníci, ktorí sa významným podielom zaslúžili o rozvoj časopisu. Prvým členom tejto sekcie sa stal bývalý dlhoročný šéfredaktor časopisu prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.

O tom, že práce publikované v časopise nachádzajú medzinárodný ohlas, svedčí aj fakt, že Komunikácie sú indexované v databázach SCOPUS a COMPENDEX. V tejto súvislosti je tiež potrebné spomenúť aj prebiehajúce rokovanie o zaradení Komunikácií do medzinárodnej databázy EBSCO Host, ktoré by malo ďalej zlepšiť dostupnosť jednotlivých príspevkov. Predpokladaný termín zaradenia do databázy EBSCO Host je prvý kvartál 2018. Rok 2018 zároveň prinesie do prípravy a produkcie časopisu viacero zmien, ktorých spoločným cieľom má byť jasná profilácia časopisu po obsahovej stránke a vysoká kvalita publikovaných príspevkov.

Uvedené ciele už stihla nová Redakčná rada časopisu Komunikácie na svojich zasadaniach aj pretaviť do konkrétnych opatrení. Prvým a najvýznamnejším z nich je jednoznačné vymedzenie hlavného zamerania časopisu, a tým sa stala doprava. V rámci hlavného zamerania boli členmi redakčnej rady určené aj konkrétne tematické bloky: **Civil engineering, Electrical engineering, Management and informatics, Mechanical engineering, Operation and economics, Safety and security, Travel and tourism studies.**

V praxi to bude znamenať, že počínajúc číslom 3/2018 budú jednotlivé tematické bloky zaraďované vždy, keď sa v nich nazbiera dostatok kvalitných príspevkov. Čitatelia tak budú môcť očakávať vyvážený obsah v celom spektre dopravy a autori príspevkov nebudú nútení čakať na tematicky vhodné číslo (približne raz za dva roky). Predpokladom zaradenia článku, okrem tematickej vhodnosti, samozrejme, naďalej zostáva štandardné double-blind posúdenie najmenej dvoma recenzentmi.

Ďalšími zmenami, na ktorých redakcia časopisu spolu s Centrom informačných a komunikačných technológií pracuje, je modernizácia webovej stránky a online prezentácie Komunikácií. V súčasnosti prebieha testovanie platformy Open Journal System, ktorá prinesie nielen modernejší spôsob prístupu k jednotlivým článkom, ale zároveň spraví obsah časopisu dostupnejší a viditeľnejší na celosvetovej úrovni. Nový systém bude zároveň využitý aj na skvalitnenie a zefektívnenie celého procesu produkcie časopisu.

Veríme, že uvedené kroky pomôžu ďalej zvýšiť úroveň odbornosti a kvality časopisu Komunikácie. Toto sú nevyhnutné

predpoklady pre naplnenie nášho dlhodobého cieľa, ktorým je zaradenie Komunikácií do indikačnej databázy Web of Science.

Doc. Ing. Vladimír Mózer, PhD.
šéfredaktor časopisu Komunikácie
prodekan pre vedu a výskum FBI UNIZA

Jazykové okienko

Na eurá v našich peňaženkách sme si už zvykli, ale komplikácie so správnym používaním tohto slova v písomnej aj ústnej komunikácii pretrvávajú dodnes. Euro je všeobecné podstatné meno stredného rodu, preto sa píše s malým začiatočným písmenom (ako koruna, kuna, dolár, libra...). Euro sa skloňuje podľa vzoru mesto (som bez eura, vyjadrujem sa k euru, chcem euro, hovorím o eure, doláre s eurom; mám eurá, som bez eur, doložím k eurám, chcem eurá, hovorím o eurách, doláre s eurami...). Popri slove euro sa používa značka € a v bankovom styku sa používa trojpísmenkový kód EUR (ako napríklad CZK – česká koruna). V určitých typoch korešpondencie (ponukový list, faktúra...), podľa druhu korešpondencie možno napríklad sumu vo výške 1 000,- eur (= genitív množného čísla slova euro) zapísať aj s použitím značky € takto: 1 000,- € (napríklad v účtoch či v číselných zostavách na faktúrach, v bankovom styku ako 1 000,- EUR).

Zložené slová s prvou časťou euro- vo význame „týkajúci sa eura, eurový“ sa píše ako jedno slovo – napr. eurominca, eurobankovka, europeňaženka, eurobalíček. Slová eurominca i eurobankovka sú spisovné a možno ich používať namiesto dvojslovných spojení eurová minca a eurová bankovka, z ktorých boli utvorené.

(Spracované aj podľa webovej stránky Jazykovej poradne Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied)

-sp-

Katedra materiálového inžinierstva – miesto pravidelného stretávania výskumníkov zameraných na vlastnosti konštrukčných materiálov

Na pôde Žilinskej univerzity sa 28. novembra 2017 uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia Konštrukčné materiály organizovaná prostredníctvom Vedeckej spoločnosti pre náuku o kovoch pri SAV (VSNK). VSNK nadviazala na pôvodnú spoločnosť „Československá vedecká spoločnosť pre náuku o kovoch pri ČSAV“, ktorá bola založená v roku 1966, pričom zakladajúcimi členmi boli aj významní slovenskí vedeckí pracovníci. Po rozdelení ČSFR v roku 1993 sa pôvodná spoločnosť rozčlenila na dve časti a na Slovensku vznikla „Vedecká spoločnosť pre náuku o kovoch“.

K hlavným činnostiam VSNK patrí usporiadanie konferencií a seminárov, prednášok zahraničných i domácich hostí. Najznámejšia je medzinárodná konferencia Metalografia/Metalography organizovaná v trojročných intervaloch členmi VSNK na Technickej univerzite v Košiciach. Ďalšou významnou aktivitou s dlhou tradíciou je organizácia konferencií zameraných na konštrukčné materiály.

Konferencia Konštrukčné materiály sa koná v dvojročných intervaloch, pričom prvá sa uskutočnila v roku 1997 v Bratislave a až do roku 2005 striedavo aj v Košiciach, Trnave a Žiline. Od roku 2007 je organizovaná

na UNIZA pracovníkmi Katedry materiálového inžinierstva SJF, a to už ako šiesta v poradí. Na UNIZA boli vytvorené optimálne podmienky pre jednoduchú konferenciu. Bol vytvorený malý organizačný tím, ktorý veľmi obetavo tieto akcie organizuje a informuje o nich vedeckú komunitu na Slovensku aj v Českej republike. Konferencie sa zúčastňujú členovia VSNK, študenti doktorandského štúdia, pracovníci z univerzít a vedeckých ústavov SAV a AV ČR. V tomto roku sa podujatia zúčastnilo 17 výskumníkov a bolo prednesených 14 odborných príspevkov zameraných predovšetkým na kovové materiály. Účastníci konferencie

prezentovali svoje najnovšie vedecké výsledky a v príjemnej atmosfére sa rozvinula bohatá diskusia k jednotlivým príspevkom, ktorá je pre túto konferenciu charakteristická. Podujatie prispelo k integrácii a hlbšej kooperácii medzi univerzitami na Slovensku a v Českej republike a k zviditeľneniu materiálového výskumu na KMI SJF. Kvalitné príspevky budú následne na základe dvoch recenzných posudkov publikované vo vedeckých časopisoch.

Prof. Ing. Radomila Konečná, PhD.
garantka konferencie a predseda VSNK
Katedra materiálového inžinierstva SJF

Slovenskí aj českí odborníci diskutovali o ergonómii v podnikoch

Má v podnikoch ľudské zdravie v pracovnom procese skutočne najvyššiu prioritu? Ako riešia ergonómiu priemyselné podniky na Slovensku a v Čechách? V čom spočívajú riziká fyzickej, ale aj psychickej záťaže? Ako ovplyvní ergonómiu nástup robotov?

Odpovede na tieto i mnohé ďalšie aktuálne otázky sa pokúsili priniesť účastníci konferencie Ergonómia 2017. Slovenskí a českí odborníci sa stretli v dňoch 29. – 30. novembra v Ostrave – Dolných Vítkoviciach v hale GONG. Ide o výnimočný industriálny priestor niekdajšieho plynojem, ktorý dnes slúži ako multifunkčné centrum. Účastníci konferencie si mohli vypočuť viac ako dvadsať prednášok z rôznych oblastí ergonómie. Dotýkali sa uplatnenia ergonómie v praxi, fyzickej záťaže na pracoviskách aj v každodennom živote, rizík a hrozieb z pohľadu psychickej záťaže a v neposlednom rade aj nástrojov a produktov pre podporu ergonómie. Nechýbali ani workshopy zamerané na využitie moderných technológií v oblasti ergonómie.

Súčasťou podujatia bol aj slávnostný večer, počas ktorého organizátori udelili Cenu za prínos v oblasti ergonómie v Slovenskej a Českej republike a ocenili tak tých, ktorí sa zaslúžili o výrazný rozvoj ergonómie na Slovensku a v Čechách. Tento rok bol za Slovenskú republiku ocenený tím BOZP a životného prostredia okolo Ing. Petra Makovického, PhD., zo spoločnosti KIA Motors Slovakia, s. r. o., za uplatnenie princípov ergonómie v priemyselnom podniku. Za Českú republiku sa ocenenia za celoživotnú prácu a prínos dočkali MUDr. Sylva Gilbertová, CSc., a prof. Ing. Lubor Chundela, DrSc.

„Uplatňovanie ergonómie je dnes v podnikoch na rozdielnej úrovni. Neraz závisí od typu výroby, od prístupu vedenia aj samotných zamestnancov, od znalostí v oblasti ergonómie či spolupráce so zdravotníkmi. Záleží nám na tom, aby zástupcovia podnikov mali príležitosť dozvedieť sa, kam smerujú ergonómické riešenia v blízkej budúcnosti, ako možno využiť moderné technológie pri znižovaní záťaže zamestnancov, aké sú skúsenosti iných podnikov a mnoho ďalších užitočných informácií. Konferencia už po šiestykrát vytvorila priestor na stretnutie pre všetkých, ktorí berú ergonómiu vážne,“ uviedol doc. Ing. Ľuboslav

Dulina, PhD., zástupca vedúceho Katedry priemyselného inžinierstva pre vedeckovýskumnú činnosť na SJF UNIZA a zároveň predseda Slovenskej ergonomickej spoločnosti.

Konferenciu organizovali Slovenská a Česká ergonómická spoločnosť. Hlavnými partnermi konferencie boli Katedra priemyselného inžinierstva SJF UNIZA a Zväz automobilového priemyslu SR. Konferenciu podporili spoločnosti CEIT, Premedis a SunDisk. Ergonómia je na katedre priemyselného inžinierstva jednou z nosných oblastí vedeckovýskumnej činnosti už 50 rokov. Tradícia, na ktorej začiatku stála doc. Ing. Eva Slamková, PhD., a venuje sa jej dodnes, zaradila katedru priemyselného inžinierstva medzi lídrov v oblasti ergonómie na Slovensku a s ohlasom v okolitých krajinách. Prispievajú k tomu aj živé kontakty nielen v akademickej sfére, ale aj s mnohými priemyselnými podnikmi.

Konferencia Ergonómia sa organizuje každé dva roky. Organizátori veria, že nasledovný – magický 7. ročník bude pokračovať s ešte vyšším ohlasom.

Doc. Ing. Ľuboslav Dulina, PhD.
Katedra priemyselného inžinierstva SJF
Foto: Ľubomír Lošonský – Fotoklub Obzor Žilina

Pracovné stretnutie vo Výcvikovom centre HaZZ Lešť

V rámci spolupráce medzi Hasičským a záchranným zborom Slovenskej republiky (ďalej HaZZ) a Žilinskou univerzitou v Žiline sa v dňoch 25. - 26. januára 2018 uskutočnilo dvojdné pracovné stretnutie vo Výcvikovom centre Lešť. História Výcvikového centra Lešť sa začala písať pred 95 rokmi. Dnes patrí medzi špičkové výcvikové centrá v Európe. Prioritne je využívané príslušníkmi Ozbrojených síl Slovenskej republiky a koalíčných armád v rámci cvičení NATO (ďalšie podrobnosti na <http://www.lest.mil.sk/>). V roku 2012 sa začala písať história Výcvikového centra HaZZ Lešť. Po dohode ministrov obrany a vnútra tak HaZZ získal priestory na výcvik v reálnych podmienkach (podrobnosti o súčasných možnostiach výcviku sú uvedené na http://www.minv.sk/?vycvikove_trenazery).

Bezpečnosť je problematika viacodborová a viacúrovňová. Vďaka nadštandardnej spolupráci FBI UNIZA a HaZZ sa v minulých mesiacoch uskutočnili viaceré rokovania na tému, ako môže UNIZA prispieť aplikovaným výskumom HaZZ k riešeniu nových výziev. Počas uvedenej doby bol spoločne pripravený návrh výskumného projektu so zameraním na progresívne bezpečné konštrukčné materiály pre 21. storočie. V rámci rozvoja spolupráce bol na prezídiu HaZZ pripravený dvojdný program, zameraný na prezentáciu možností veľkorozmerových experimentov v rámci aplikovaného výskumu UNIZA. Na akcii sa zúčastnili z FBI UNIZA dekan prof. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD., prodekan pre vedu a výskum doc. Ing. Vladimír Mózer, PhD., a vedúci katedry požiarneho inžinierstva Ing. Jozef Svetlík, PhD. Elektrotechnickú fakultu zastupoval dekan prof. Ing. Pavol Špánik, PhD., a doc. Ing. Peter Drgoň, PhD. Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov bola zastúpená doc. Ing. Branislavom Kanderom, PhD., a Ing. Filipom Škultétym, PhD. Prezídium HaZZ zastupoval prezident gen. JUDr. Alexander Nejedlý, PhD., a riaditeľ kancelárie prezidenta Hasičského a záchranného zboru plk. JUDr. Stanislav Celleng. Za bezchybnú organizáciu stretnutia patrí poďakovanie celému Centru výcviku HaZZ Lešť.

V závere stretnutia boli stanovené ďalšie konkrétne úlohy v rámci spolupráce HaZZ a UNIZA. Aktuálne sa na FBI UNIZA pripra-

vujú dokumenty, ktoré budú prezentované vo februári v Bruseli na stretnutí v rámci výziev Security. Najbližšie osobné stretnutie bude zamerané na dokončovanie národného projektu pripravovaného na výzvu Operačného programu Výskumu a Inovácie. Ďalšou spoločnou akciou bude workshop na tému Bezpečnosť a bezpilotné prostriedky pripravovaný na apríl 2018. V rámci spolupráce boli diskutované aj témy pre

spoločné projekty UNIZA a HaZZ na výzvy APVV. Predpokladáme postupné zapojenie všetkých technicky orientovaných fakúlt do prípravy spoločných projektov HaZZ a UNIZA.

Prof. Ing. Zdeněk Dvořák, PhD.

dekan Fakulty

bezpečnostného inžinierstva UNIZA

Foto: Centrum výcviku HaZZ Lešť

Nová rezačka vo vydavateľskom centre EDIS

Tesne pred koncom roka 2017 sme stihli do vydavateľského centra EDIS nainštalovať novú technológiu – rezačku papiera POLAR N78 Plus od firmy Heidelberg Slovensko. Ide o rezačku jedenástej generácie, ktorá automatizuje rezanie a umožňuje zápis programov do pamäte stroja. Tým sa zabezpečí nielen optimalizácia práce, ale najmä presnosť, čo je posunom vpred v kvalite ponúkaných polygrafických služieb. Vzhľadom na množstvo bezpečnostných funkcií je aj veľkým prínosom pre bezpečnosť práce a minimalizuje riziko vzniku pracovného úrazu. Investícia v hodnote cca 47 000 eur bola financovaná z vlastných zdrojov vydavateľského centra.

Ing. Alena Micháľková

riaditeľka

EDIS-vydavateľské centrum ŽU

Máte radi literatúru? Aj cudzojazyčnú?

Ak áno, prídte na **jUNivel**.

jazykový **UNI**verzitný **ve**čer literatúry pripravuje **Ústav celoživotného vzdelávania** počas mesiaca knihy po prvýkrát na UNIZA.

6 čítajúcich – zástupcovia z radov učiteľov, študentov, vedenia univerzity, absolventov a seniorov – študentov Univerzity tretieho veku.

5 jazykov – angličtina, nemčina, ruština, francúzština a slovenčina na rôznych miestach UNIZA na Veľkom Diele.

Štvrtok 22. marca 2018 o 17:00 hod. v Cafetérii vedľa hlavnej vrátnice (budova Rektorátu UNIZA).

A ak sa vám podarí nájsť číslo **65** v čítanom texte, môžete vyhrať zaujímavé ceny.

Vstup voľný.

Ústav celoživotného vzdelávania UNIZA

Úspešná spolupráca stavebnej fakulty s priemyselným partnerom

Slovenskou spoločnosťou počas roku 2017 rezonovala o. i. aj diskusia o projekte ministerstva školstva na alokáciu 300 miliónov eur zo štrukturálnych fondov EÚ. Tieto peniaze mali byť nasmerované na podporu výskumných projektov, ktoré mali byť realizované v spolupráci medzi podnikmi a univerzitami.

Stavebná fakulta UNIZA spolupracuje už od roku 2012 na výskumných projektoch s fínskou spoločnosťou Peikko Group. Táto firma sa zaoberá vývojom a výrobou inovatívnych riešení pre kotvenie železobetónových konštrukcií. Napriek mimoriadne priestorovo obmedzeným podmienkam bolo v skúšobnom laboratóriu SvF počas posledných piatich rokov realizovaných niekoľko zaujímavých experimentov zameraných na základný a aplikovaný výskum rôznych typov inovatívnych kotevných a výstužných systémov. Tieto výskumné projekty financovala spoločnosť Peikko. Pokryla pritom prevádzkové a investičné náklady spojené so skúškami. Výstupy z týchto projektov umožnili firme Peikko zefektívniť vlastné výroby. Stavebnej fakulte zase zviditeľniť svoje kompetencie aj formou publikácií na relevantných medzinárodných fórach. Najnov-

ším príkladom je článok autorov „Tests of short headed bars with anchor reinforcement used in beam to column joints“ v ACI Structural Journal, V 115, N1, 2018“. Publikovaný v januárovom vydaní tohto svetovo pravdepodobne najprestížnejšieho časopisu zameraného na navrhovanie betónových konštrukcií (<https://www.concrete.org/publications/acistructuraljournal.aspx>). Vydávaného popredným výskumným centrom ACI „American Concrete Institute“. Článok prezentuje výsledky dizertačnej práce druhého z autorov, ktorý ju obhájil na Stavebnej fakulte UNIZA v roku 2016.

Táto spolupráca môže byť príkladom toho, že podmienkou pre úspešný a medzinárodne relevantný výskum nemusí byť extravagantný rozpočet. Niekedy stačí chuť a schopnosť venovať sa veciam, ktoré sú pre spoločnosť užitočné a, samozrejme, s primeranými efektívne alokovanými finančnými prostriedkami.

Prof. Ing. Ján Bujňák, PhD.

Ing. Matúš Farbák, PhD.

Katedra stavebných konštrukcií a mostov SvF

Dopravná infraštruktúra v mestách

V dňoch 3. – 4. októbra 2017 sa na Žilinskej univerzite konala 9. medzinárodná konferencia Dopravná infraštruktúra v mestách. Konferenciu organizovala Stavebná fakulta - Katedra cestného staviteľstva, spolu so Slovenskou cestnou spoločnosťou, Slovenskou komorou stavebných inžinierov, Centrom dopravného výskumu, v. v. i. pod záštitou rektorky Žilinskej univerzity prof. Ing. Tatiany Čorejovej, PhD., predsedu Združenia miest a obcí Slovenska Michana Sýkora, predsedu Žilinského samosprávneho kraja Ing. Juraja Blanára a primátora mesta Žilina Ing. Igora Chomu.

Konferencii bezprostredne predchádzal seminár, venovaný jednému zo svetovo najpoužívanějších programových prostredí pre modelovanie a simuláciu dopravy - PTV VISION.

Cieľom konferencie bolo prerokovanie otázok udržateľného rozvoja dopravy v mestách a mestských aglomeráciách. Bola zameraná na riešenie otázok zvýšených dopravných požiadaviek v kontraste s možnosťami komunikačných systémov pre všetky druhy dopravy. Pozornosť bola venovaná hlavne riešeniu dopravnej infraštruktúry mestských komunikačných systémov, ich kapacite, možnosti modelovania a simulácie výhľadových vzťahov, aplikáciám prvkov inteligentných dopravných systémov v mestách z dôvodu zvýšenia výkonnosti existujúcej siete, požiadavkám na ochranu životného prostredia v mestách a tiež zvyšovania podielu hromadnej dopravy a zavádzania e- mobility. Špeciálna pozornosť bola venovaná riešeniu statickej dopravy.

Medzinárodný vedecký výbor vybral na prezentáciu 27 príspevkov, ktoré boli orientované na praktické skúsenosti autorov a návrhy riešení zložitých dopravných inžinierskych problémov. Príspevky odzneli v 4 blokoch:

1. Riešenie individuálnej automobilovej dopravy a mestskej hromadnej dopravy v mestách.
2. Modelovanie prepravných vzťahov v sídelných útvaroch.
3. Statická doprava v centrách miest a na sídliskách.
4. Využitie prvkov IDS v mestách.
5. Doprava, zdravie, životné prostredie a udržateľný rozvoj sídelných útvarov.

Všetky príspevky vrátane neprezentovaných sú publikované v zborníku konferencie. Konferencie sa zúčastnilo 80 odborníkov z Poľska, Českej republiky a Slovenska, ktorí rozvinuli bohatú diskusiu nielen k prezentovaným príspevkom, ale aj k všeobecným otázkam rozvoja miest a regiónov, bezpečnosti dopravy, modelovaniu a simulácii dopravných vzťahov a eliminácie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie.

Z prezentovaných príspevkov a diskusie vyplynuli závery a odporúčania pre efektívnejšie riešenie problémov dopravy v mestách a regiónoch. Za najdôležitejšie odporúčania možno považovať:

1. V rámci udržateľného rozvoja miest a obcí vytvárať podmienky pre zmenu delby prepravnej práce v prospech hromadnej dopravy. Ako hlavné opatrenie zabezpečiť v maximálne možnej miere preferenciu MHD priestorovým oddelením od ostatnej dopravy, v prípade nedostatočných priestorových možností vytváranie preferencií na križovatkách a prednostného zaraďovania sa do priebežného jazdného pruhu zo zastávkových zálivov.
2. Legislatívne zabezpečiť nutnosť aplikácie dopravného modelu pri väčších investičných celkoch v mestách, napojenie významnejších objektov riešiť pomocou mikrosimulácie pre výhľadové stavy dopravy.
3. Parkovaciu politiku v obytných zónach oddeliť v oblastiach odstavného a parkovacieho režimu. Zabezpečiť rezidentné odstavovanie vozidiel, parkovanie regulovať priestorovo aj finančne.
4. Legislatívne zabezpečiť tok financií z parkovania vozidiel v mestách do rozpočtu mesta a ich spätný tok na financovanie dopravnej infraštruktúry.
5. Vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre široké uplatnenie prvkov inteligentných dopravných systémov s cieľom zvyšovania bezpečnosti a plynulosti dopravy, pri zvyšovaní informovanosti vodičov, pri organizovaní a riadení statickej a dynamickej dopravy a tiež pri efektívnom využívaní preferencie MHD.
6. Pri organizácii dopravy v mestách zvážiť vytváranie obmedzených a nízkoemisných zón a tiež umiestňovanie „zón 30“ v kritických miestach pre dosiahnutie zníženia úrovne hluku od dopravy.

Konferencia zaznamenala veľmi pozitívny ohlas, zo širokej diskusie vyplynul celý rad námetov na zlepšenie súčasnej alarmujúcej situácie v riešení dopravy v mestách a obciach. Námety budú základnými prvkami pre rokovanie ďalšieho, jubilejného 10. ročníka konferencie, na ktorý sa tešíme v roku 2019.

Prof. Ing. Ján Čelko, CSc.

garant konferencie (SvF, prorektor pre vedu a výskum UNIZA)

Doc. Ing. Daniela Ďurčanská, CSc.

vedúca Katedry cestného staviteľstva SvF

Do Žiliny ho priviedla láska k vede a k mladej klaviristke

Pochádza z okolia Bošáče (Haluzice), ale slivovica mu príliš nechutí. Vyrastal v rodine poľnohospodára, ale svoju kariéru spojil so strojárstvom. Za mladú myseľ vďačí prírode, pohybu a svojim študentom. Počas slávnostnej časti 1. zasadnutia Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline 7. decembra 2017 mu rektorka UNIZA Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD., spolu s dekanom Strojníckej fakulty UNIZA prof. Dr. Ing. Milanom Ságom slávnostne odovzdala dekrét profesor emeritus. Rozprávali sme sa s prof. Ing. Pavlom Kukučom, PhD., z Katedry dopravnej a manipulačnej techniky Strojníckej fakulty UNIZA.

Po prevzatí dekrétu ste predniesli slávnostný prejav, v ktorom ste o. i. hovorili o technologických zmenách, ktoré považujete za svoje divy sveta. Vybrali ste dva. Môžete ich priblížiť aj našim čitateľom?

Môj prvý div sa týka výpočtovej techniky. Spomínam si, ako som v šesťdesiatych rokoch minulého storočia počas štúdia na terajšej STU v Bratislave mal k dispozícii ako jediný výpočtový prostriedok logaritmické pravítko a neskôr, na konci štúdia, mechanickú kalkulačku. Škola v tom čase mala sálový počítač, ale v postate ani pedagógovia celkom dobre nevedeli nájsť jeho uplatnenie. Po troch rokoch praxe som prišiel na vtedajšiu VŠD, ktorá tiež vlastnila sálový počítač. Keď som zhruba po troch rokoch začal s ašpirantúrou na tému dynamiky ventilových rozvodov, náš počítač nemal potrebný výkon, tak som musel použiť výkonnejší stroj v inom výpočtovom centre. V tom čase neexistovali žiadne profesionálne výpočtové programy, takže naprogramovanie môjho výpočtového modelu vrátane odladení a vychytania chýb bolo nutnosťou, rovnako aj osobné dierovanie diernych štítkov ako pamäťového média. Do dnešného dňa ich mám v zásuvke pracovného stola. Hovorím o tom preto, lebo spomínaný sálový počítač zaberal priestory niekoľkonásobne väčšie, ako je zasadačka Vedeckej rady UNIZA. Potrebný strojový čas na moju zostavu dát predstavoval približne hodinu. Dnes by toto svojím výkonom dokázal zhruba za 5 minút takmer každý smartfón.

Narodili ste sa v roku, keď skončila 2. svetová vojna. Na UNIZA ste od roku 1973, teda 45 rokov. Zažili ste veľké spoločensko-politické zmeny, aj obrovský technologický skok. To sa podarí naozaj len niektorým generáciám.

Áno. Okolité svet sa, obrazne povedané, takmer prevrátil hore nohami. Pokiaľ ide na príklad o školu, my sme mali k dispozícii logaritmické pravítko, dnes študenti ani nevedia, čo to je. Rozhodne, ak by som nepôsobil na vysokej škole, tento prevrat v oblasti výpočtovej techniky by obišiel tak trochu okolo mňa.

Alebo úplne mimo vás.

Možno. A možno nie. Závisí to od toho, kde by som bol, v akom prostredí. Ak by som bol vo výrobnom podniku, bez vlastného vývoja, išlo by to asi mimo mňa. Pre časť mojej generácie je výpočtová technika „španielska dedina“,

alebo sa ich dotkla len okrajovo. Výpočtová technika sa ďalej vyvíja, ale rozhodne, taký veľký prevrat, ako zažila moja generácia, tu už asi nebude.

Spomenuli ste, že výpočtovej technike vďačíte vy aj ľudstvo za veľa, ale zároveň v nej vidíte aj isté riziká. Aké konkrétne?

Študenti to tak vnímajú, a tak sa im to aj v médiách a „poloodborných“ fórach servíruje, že počítače sú všemocné. Ale ak nerozumieme fyzike deja alebo všeobecne problému, ktorý chceme riešiť, akékoľvek komfortné programy, ktoré nám súčasný trh ponúka, nám nepomôžu. Výpočtovej techniky máme mnoho, je dostupná. Dnešní študenti sa na ňu spoliehajú, my sme sa museli spoľahnúť len na klasické počítanie. V podstate sme nemohli dospieť k závažným nereálnym číslam. Celý výpočet sme museli postupne sledovať. Ale dnes sú niektorí študenti schopní vypočítať, že do mopeda patrí motor s niekoľko stovkami kilowattov. Obhajujú sa tým, že im to vyšlo... Bezmyšlienkovitá práca. Prílišná orientácia na výpočtovú techniku potláča základné - „vedieť, kde je sever“. Hovoril som o výpočtovej technike. Aj ja som sa k nej mohol postaviť tak, že sa ma to netýka, ale ja som celý život bol naučený pýtať sa, prečo sú veci tak, ako sú. A to učím aj študentov.

A pýtajú sa?

Na môj vkus ani veľmi nie. To je aj chyba nášho školstva – základného, stredného, vysokého. Naučili sa brať veci tak, ako sú. Aj k nám prichádzajú študenti, ktorých stredná škola nenaučila pýtať sa. Ak by som sa ja bol postavil do takejto pozície, samozrejme, nezaujímalo by ma nič nové. Veď napokon, mnohých z mojej generácie výpočtová technika úplne obišla, prežili to. Prečo by som neprežil ja? Ale takto som to nechcel a budem úprimný, neviem si predstaviť, že by som sa pohyboval medzi študentmi ako nezúčastnená osoba. Pocit trápnosti je neprijemný.

Vy ste mali domáci počítač už pred rokom 1989. To bolo v tej dobe výnimočné. Aký bol a odkiaľ?

Zadovážil som si ho zo zahraničia. Bol to Commodore Amiga 500 – mal dokonca svoj operačný systém Windows, aj myš. Zohnal som ho cez známych v Nemecku a dostať ho cez colnicu bola hotová „story“. Ako som už spomenul, sám som programoval mnohé výpočty, prešiel som viaceré programovacie jazyky. Na katedre sme mali najskôr PMD 85, neskôr ďalšie. Jeden počítač stál 300 000 vtedajších korún a predajcovia nás prinútili kúpiť k nemu veľa nepotrebných programov. Snažili sme sa ísť s dobou, učiť sa. Aj študenti musia tlačiť na učiteľa. Každý človek ➤

je, v dobrom slova zmysle, od prírody lenivý. Lenivosť je ale, v tom dobrom slova zmysle, kolískou nápadov, ako si ušetriť námahu. Táto snaha viedla šikovných ľudí k tomu, aby kadečo vymýšľali a rozvíjali techniku. Ak by to tak nebolo, doteraz sa „šmýkame po zadku“ a nemáme ani koleso. Moja životná filozofia je pozitívne využiť lenivosť človeka, teda aj moju. Aby som nemusel vynakladať námahu na to, čo za mňa môže spraviť nejaký mechanizmus.

Mám pocit, že sme sa dostali k vášmu druhému divu sveta – piestovým spaľovacím motorom.

Áno. To je moja profesionálna srdcová záležitosť. Piestové spaľovacie motory boli a sú náplňou mojej pedagogickej i vedeckovýskumnej činnosti.

Kedy ste pocítili silný záujem o motory?

Krátko po tom, ako som vyrástol z detských nohavíc. Pochádzam z poľnohospodárskej rodiny, takže „grunt“ bol u nás poľnohospodársky, ale bez zdokonaľovania poľnohospodárskej techniky by to bolo oveľa ťažšie. Už ako 10-ročný chlapec som „poškuľoval“ po otcovom motocykli (nie ojazdenom!) a premával som sa na ňom po lese. Neskôr to bol druhý, podstatne výkonnejší. V čase, keď som chodil na priemyslovku, otec už vlastnil auto. Môže toto človeka nepriťahnuť k technike? Starý otec večne niečo majstroval – väčšinou z dreva, ale nevyhýbal sa aj technike. Mám dvoch bratov, obaja sú technicky zameraní. Strýko je tiež strojár. Vždy sme niečo majstrovali, technická tradícia v našej rodine skrátka vždy bola a mňa to k nej veľmi ťahalo. Za veľa vďačím starému otcovi – mnohé som od neho odkukal.

Poľnohospodári to mali ťažké a „drinu“ si museli nejako zjednodušiť. To súvisí s tou „lenivosťou“, o ktorej ste hovorili.

Samozrejme. Doma sme mali obrovský motor, zotrvačníky mal väčšie ako koleso na aute, a pretekali sme sa ako malí chlapci, kto ho dokáže ručne naštartovať, lebo nemal spúšťač. To sa u nás tradovalo. A keď sme sa zorientovali v motorizme a automobilizme, kadekomu sme ako chalani pomáhali s opravami.

Ste stále zručný opravár?

Aby som povedal pravdu, teraz už nie, opravy vrátane svojho auta prenechávam profesionálom, ale kedysi som toho opravoval veľa. Opraviť napríklad auto, kým nebola potrebná testovacia technika, nebol pre mňa žiadny problém.

Aj ste niečo zostrojili?

Skôr ma lákalo najprv porozumieť technike okolo mňa po fyzikálno-teoretickej stránke. Aby som mohol v prípade poruchy byť tým, kto uvedie veci na správnu mieru. Vždy som chcel rozumieť veciam. Aj na strojárskej priemyslovke, aj na vysokej škole. Dnes ešte mnohí vysokoškooláci nevedia, čo chcú robiť, ale ja som už na základnej škole chcel byť strojár. Bol som presvedčený, že pôjdem na priemyslovku a potom na VŠ, za strojára. To bolo jasné, aj keď som bol z poľnohospodárskej rodiny. Rád som chodil do školy. Možno to vyznie divne, ale tešil som sa, keď končili prázdniny, lebo naše prázdniny bola často tvrdá práca. Nemusel som sa veľa učiť, stačilo mi to, čo som napočúval v škole. Systematické štúdium bolo pre mňa nutnosťou až na vysokej škole. Mňa to naozaj bavilo. Chcem zdôrazniť, že rozdiel medzi vtedajšou a dnešnou strednou školou je veľký. My sme skončili a trúfli sme si tvoriť dokumentáciu v konštrukčnej kancelárii, vývojové veci... Dnes majú, žiaľ, s dokumentáciou – vypracovať či porozumieť jej – problém aj naši absolventi.

Po strojárskej priemyslovke ste študovali na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave. Chceli, resp. plánovali ste aj to, že budete „strojárinu“ učiť?

Tam už som o učení uvažoval, ale nechcel som zostať v Bratislave. Na škole totiž učil môj strýko a ja som nechcel byť vnímaný ako protekčný. Pre mňa to bolo strašné, len aby na mňa nikto neukazoval prstom... Keď som išiel na prvú skúšku z deskriptívnej geometrie, mal som ju naštudovanú zhora-dolu a naopak. Bola to ťažká skúška, ale mňa to bavilo a dostal som výbornú. Ten tlak, aby nepadlo nejaké podozrenie, že som protekčný, že mám výhody..., som chápal ako obrovský. To sa mi potom ešte zopakovalo v opačnej polohe, keď na UNIZA študoval môj syn a ja som bol prodekan. Len aby nebolo podozrenie, že synovi robím cestičky.

Po VŠ ste pôsobili vo výrobe. Kde konkrétne?

Vo firme Dopravostroj, ktorá bola základom vtedajších Bratislavských automobilových závodov.

Prečo ste odišli?

Lákala ma veda. Chcel som mať nejakú prax a to, že som prišiel do Žiliny, súvisí aj s mojou manželkou, ktorá tu študovala na konzervatóriu. Dostalo sa mi do uší, že je konkurz na miesto odborného asistenta a ja som naň išiel.

Prijali vás a začali ste sa naplno venovať spaľovacím piestovým motorom.

Z detstva si pamätám elementárne jednoduché stroje s nízkou účinnosťou, s veľmi vysokou spotrebou na jednotku výkonu a veľmi malým výkonom na jednotku objemu či hmotnosti. No a práve s nástupom výpočtovej techniky, ktorá zákonito prenikla do ich riadenia, sa z nich stali vysoko účinné mobilné zdroje pohonu vozidiel všetkých druhov, pričom produkujú podstatne menej škodlivín ako kedysi. Svoju nezanedbateľnú úlohu zohrali nové materiály, nové konštrukčné a výpočtové metódy, ako aj výrobné technológie. A v tom spočíva môj druhý div. Aj v tomto prípade môžeme hovoriť o významnom zmenšovaní rozmerov pri niekoľkonásobnom náraste výkonových parametrov, či významnom poklese efektívnej mernej spotreby. Aj keď sú momentálne motory z pohľadu ochrany životného prostredia u mnohých v nepriazni, sú to obdivuhodné stroje a ešte, podľa môjho názoru, sa tak rýchlo ich význam nestratí. To, že v budúcnosti ustúpia iným zdrojom pohonu je, samozrejme, nezvratné. Taký je technický vývoj a je to tak dobre.

Váša vedeckovýskumná činnosť vyústila do vytvorenia vlastnej vedeckej školy v oblasti dynamiky ventilových rozvodov a nekonvenčných mechanizmov spaľovacích motorov. Prečo práve rozvody, čím boli a sú pre vás atraktívne?

Celý život som sa venoval špeciálne ventilovým rozvodom, najmä ich dynamike. Ventilové rozvody sa zdali v spaľovacích motoroch tak trochu nepodstatné, ale prišlo aj na ne. Ventilový rozvod, ako vieme, zabezpečuje výmenu pracovnej náplne motora. Za posledné posledné dve desaťročia rokov sa zdokonaľil tak, že dnes je súčasťou cieleného riadenia motora. Pri šliapnutí na pedál akceleračtoru, cez mikroprocesor dávate príkaz ventilovému rozvodu, koľko a ako sa má naplniť pracovný priestor motora. Dovtedy bolo časovanie rozvodu konštantné, teraz sa proporcionálne mení podľa režimu spaľovacieho motora a to nielen časovanie, ale aj zdvih ventilov. Preniklo do neho riadenie, počítačová technika. Venoval som sa aj dynamike nekonvenčných mechanizmov na premenu priamočiareho pohybu na otáčavý. V spolupráci s kolegami z toho potom vznikli aj nejaké patenty. Presne 5. Posledný bol udelený v minulom roku.

Pán profesor, načrtli ste problematiku devalvácie stredného odborného školstva a školstva vôbec. Čím to podľa vás je?

Možno sa mýlim, ale myslím si, že minulé učňovské školstvo sme ešte pred rokom 1989 začali zakopávať. Hovorilo sa – len hlúpy ide do učenia. S tým nemôžem súhlasiť. Každá jedna profesia, vykonávaná zodpovedne, je účtyhodná. Takmer každý chce mať vysokú školu, lenže kto bude vykonávať všetky odborné profesie, ktoré už dnes chýbajú v strojárstve, stavebníctve... K čomu je dobré, aby mal vysokú školu každý? Stojí to obrovské peniaze a koľkí z absolventov napokon robia povolanie, na ktoré nie je VŠ potrebná. Napokon, známa Gaussova krivka nepustí. Môj populačný ročník bol asi 170 000 ľudí, z toho len tretina išla na VŠ a z tej tretiny skončila tretina – teda približne 10 percent z nás malo vysokú školu. Nehovorím, že je to dosť, ale to, do akých rozmerov sme sa dostali, sa mi nepozdáva. Potlačili sme stredné odborné školstvo, má ho nahrádzať bakalár. Ale náš dnešný bakalár a vtedajší absolvent priemyslovky, ak nechcem byť prísny, sú na rovnakej úrovni. Niektorí študenti sa na VŠ, bohužiaľ, učia a nie študujú – aspoň tak, ako ja vnímam pojem študovať. Absolvent VŠ má vedieť, prečo sú veci tak, ako sú, a nielen to, že skrátka sú. Lenže uvažovanie je náročné a bolí. Je to najťažšia cesta. Stále platí, že ak sa niekto dá na vysokoškolské štúdium, dá sa na celoživotné štúdium. Ak to takto študenti nevnímajú, nie je to dobré.

Vy ste na univerzite strávili desaťročia. Zažili ste spoločensko-politické zmeny v krajine, ich odraz v školstve, reformu(y) v školstve, boli ste prodekanom pre vzdelávanie v období, keď sa zavádzal kreditový systém vzdelávania..., informačný systém... Boli ste súčasťou toho, ako sa vysoké školstvo dostávalo na tú úroveň, na akej je dnes. Študenti možno aj pri menších kvalitách – v porovnaní s minulosťou – ukončia vysokú školu. Boli ste súčasťou (nielen vy) tohto procesu. Kde sa stala chyba?

Je to ťažká, ale naliehavá otázka. Odpovedi sa vyhnúť nechcem. Technické školy po roku 2000 začali príliš forsírovať to, že všetci budeme riadiť. Ale koho? Ja sa pred manažérmi skláňam, ja neviem, či by som bol dobrý manažér. Problém je v tom, že dobrý manažér musí mať okolo seba šikovných ľudí, ktorí svoju robotu musia vedieť spraviť. Tu sa to celé posunulo smerom, že všetci budú riadiť, ale zabudlo sa povedať, koho budú riadiť. To

podľa mňa ovplyvnilo záujem o konštruktívne študijné odbory, ktoré vyžadovali naozaj dobré základy matematiky, fyziky... a študenti od nich začali bočiť.

Prečo niekto z vás nedokázal rázne povedať, že inžinier musí ovládať aj matematiku... a slabý študent nemôže doštudovať?

Počet záujemcov klesal a financovanie na hlavu nebolo najšťastnejším riešením. Nás na matematike stroskotala polovica ročníka. Lenže bol dostatočný výber. Myslím si, že slabý študent, teda ten, ktorý nevie alebo nemá záujem študovať a porozumieť princípom, nemôže dostať diplom. Podľa môjho názoru, čiastočne negatívnu úlohu zohrala aj výpočtová technika, teda jej ponímanie, ale to hovorím veľmi opatrne. Načo sú nám znalosti z matematiky a fyziky, keď máme počítače! Znižoval sa počet hodín teoretického základu, redukovali sa študijné programy a za šťastné riešenie nepokladám, v našich podmienkach, ani rozdelenie štúdia na bakalárske a magisterské. Ak by som to mohol vrátiť späť, som za spojenie do súvislého štúdia.

Vo svojom príhovore ste ďakovali aj absolventom a študentom. Označili ste ich ako svoju životnú inšpiráciu.

Ďakujem im za moje mentálne nastavenie. Nedávno som bol na stretnutí s absolventmi a bol som šokovaný – niektorí z nich sú už, pri všetkej úcte, „mentálni starci“. Ďakujem za to, že môžem byť medzi dvadsiatnikmi, pretože moje mentálne nastavenie je vďaka nim úplne iné ako u niektorých mojich rovesníkov. Omladzujú nás.

Takže sa stále cítite mladý?

Bojím sa, aby to nevyznelo opovážlivo. Áno, preto musím sám seba napríklad na jazdovke upozorňovať – pozor máš sedem križikov na chrbte. Stále lyžujem, a intenzívne. Chodím občas do Álp, 2 – 3 krát do týždňa na večerné lyžovanie na Veľkú Raču – krásne nebo, hviezdy, osvetlenie... Mám to rád.

A ďalšie záľuby?

Kolieskové korčule. Ako sa hovorí, nie je hanba nevedieť, ale neskúsiť si to. Klasické korčule som zavesil na klinec a už 10 rokov jazdím na kolieskových. Naučil som sa rýchlo, jediný problém bol zastaviť. No zvládol som to. Prestal som chodiť na hrádzu, tam je príliš „tesno“ a na môj vkus málo vzájomnej ohľaduplnosti. V starom meste mám dokonca „svoju“ trasu, „povymetám“ bočné uličky, pre-

jdem okolo 10 – 15 kilometrov. V pokoji, cez víkend v meste nie je takmer nikto.

Čo ešte robíte pre svoju dobrú kondíciu a pevné zdravie?

Chodím pešo. Pochádzam z okolia Bošáče, kde „rastie“ najlepšia slivovica na svete. Tú však veľmi nepijem. Bývali sme na samote a ja som od malička naučený chodiť pešo. Bývam 3 kilometre od univerzity a chodím aj tam, aj späť po svojich – či „oracie mašiny alebo klince padajú z neba“, či prší, neprší... Stále. Som tak naučený. Do ľudovej školy som chodil 40 minút a do „meštianky“ hodinu a štvrt pešo, jeden smer. To mi zostalo. Ja to potrebujem. Síce zoderiem viac topánok, ale kde budem tie peniaze dávať. (smiech) A myslím, že za zatiaľ dobré zdravie vďačím aj odberom krvi. Viac ako dve desaťročia som bol darcom krvi, mám všetky ocenenia a plakety, bol som pravidelne zdravotne kontrolovaný. A najväčší problém som mal, keď ma vyradili z darcovstva pre vek. Môj organizmus bol naučený na „púšťanie žilou“, je to naozaj návykové. Okrem toho som vždy veľa času trávil v prírode, hýbal som sa. Teraz vidím páriky v parku – sedia a pozerajú do smartfónov. Čo tam prišli robiť? My sme chodievali do parku iné robiť...

No vidíte o čo sú slušnejší sú títo mladí...

To áno.

Vyjadрили ste sa, že ak by vám niekto položil otázku, pre akú životnú a profesionálnu dráhu by ste sa rozhodli, ak by ste začínali znova, odpoveď by bola jednoznačná – presne na tú istú a s tými ľuďmi, ktorí boli a sú okolo mňa. Čo pre vás znamená Žilinská univerzita?

Strávil som tu celý profesionálny život. So všetkým dobrým aj zlým. To dobré vám prirastie k srdcu. Nevieť si predstaviť, že by som k inštitúcii, na ktorej som strávil toľké roky, mohol mať negatívny vzťah. Ak by to tak bolo, nemôžem tu sedieť. Ak človek raz niečo povie a myslí to smrteľne vážne, musí tak aj konať. Klamal by som, ak by som tvrdil, že som nemal námietky voči univerzite. Ale ak to človek myslí s inštitúciou vážne, musí námietky hovoriť v prvom rade na interných fórach, poradách a nie „spoza bučka“ Vďačím tejto univerzite za to, že som mohol byť súčasťou obrovského vývoja techniky a že som mohol svoje skromné skúsenosti odovzdávať mladej generácii.

Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

Najlepšia diplomová práca za rok 2017 je z FBI

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky 20. novembra 2017 v Hoteli Bôrik v Bratislave vyhlásil výsledky Národnej ceny SR za kvalitu, v rámci ktorej sa udeľovali aj ocenenia za najlepšie publicistický príspevok v oblasti kvality práce, produkcie a života v roku. Poslaním tejto súťaže je umožniť získať a šíriť nové poznatky v oblasti kvality práce, produkcie a života na Slovensku pre trvalé zlepšovanie a predstihové inovácie. Cieľom súťaže je upozorniť aj na prácu vedeckých pracovníkov či absolventov vysokých škôl, podporiť ich a oceniť za výnimočné práce, ktoré prispievajú k zvyšovaniu povedomia verejnosti o problematike kvality a jej prínosoch pre spoločnosť.

V kategórii E - najlepšia diplomová práca bola udelená cena Matejovi Masárovi absolventovi Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Diplomová práca s názvom Manažment rizika projektu výrobku v podniku je zameraná na efektívne posúdenie rizík projektu vývoja, výroby a predaja nového produktu vo výrobnom podniku Bel, Power Solution, s. r. o, Dubnica nad Váhom. Prínosom práce je posúdenie projektových rizík nového výrobku a návrh opatrení na ich zníženie, ktoré môžu, ale aj pozitívne ovplyvniť realizáciu navrhovaného projektu. Súčasťou prínosu práce je spracovaný popis preventívnych opatrení vo forme samostatných projektov s príslušným odhadom finančných nákladov na ich realizáciu a vytvorením registra rizík.

Doc. Ing. Mária Hudáková, PhD.
Katedra krízového manažmentu FBI

Foto: Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Internacionalizácia ako nástroj zvyšovania kvality vzdelávania na UNIZA

Dňa 10. januára 2018 sa po roku riešenia uskutočnilo pracovné stretnutie k projektu č. 004ŽU-2/2016: Zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania na Žilinskej univerzite prostredníctvom internacionalizácie. Stretnutie viedol doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA.

Projekt Internacionalizácie na UNIZA je rozdelený do štyroch hlavných aktivít. Prorektor Ristvej vyzdvihol dôležitosť podpory týchto aktivít priamo na fakultách. Prioritu má tiež rozšírenie portfólia študijných programov v anglickom jazyku a intenzívna komunikácia na fakultách.

Aktivita 1 je zameraná na inováciu existujúcich a prípravu nových študijných programov poskytovaných v cudzích jazykoch vrátane medzinárodnej spolupráce na online vzdelávaní, tvorbu digitálneho obsahu a jeho sprístupňovanie študentom. Spolupráca s vysokými školami v zahraničí pri príprave nových a uskutočňovaní existujúcich študijných programov a spoločných projektov, ktoré prispievajú k zvýšeniu kvality vysokoškolského vzdelávania, je hlavným zámerom Aktivít 2. Zámerom Aktivít 3 je propagácia UNIZA na konferenciách vzdelávania a veľtrhoch vzdelávania, účasť v existujúcich a pripravovaných medzinárodných organizáciách, sieťach/klastroch. Cieľom Aktivít 4 je uskutočňovanie seminárov, podpora a rozvoj zručností študentov doktorandského štúdia potrebných na ich zapájanie sa do medzinárodných projektov a medzinárodného výskumu.

Z každej aktivity boli vytýčené konkrétne úlohy do nasledujúceho obdobia a merateľné ukazovatele na dosiahnutie týchto úloh. Po prezentácii bol vytvorený priestor pre diskusiu. Ďalšie stretnutie sa uskutoční počas marcového Medzinárodného týždňa na UNIZA.

Ing. Martina Slavíková

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA

Šťastnú cestu s UNIZA!

Pri príležitosti 65. výročia založenia našej univerzity sa jej vedenie rozhodlo pripomenúť UNIZA v očiach verejnosti a šíriť tak jej dobré meno. A keďže doprava tvorí hlavný profil UNIZA, vynikajúcim spôsobom, ako to dosiahnuť, je reklama na dopravných prostriedkoch.

Prvým krokom bolo pomenovanie názvu rýchliku na celý rok 2018, ktorý premáva na hlavnom ťahu Košice – Bratislava. Od decembra minulého roka tak premáva pravidelný spoj pod názvom R 608 Žilinská univerzita. Každý, kto ním pôjde, bude mať tento údaj zapísaný aj vo svojom lístku na vlak. Tento spoj využíva veľké množstvo študentov najmä stredných škôl. Vo vozňoch je k dispozícii propagačný materiál „Vlakový sprievodca“, ktorý obsahuje základné informácie o štúdiu na UNIZA.

Druhým krokom bolo vytvorenie reklamy na žilinskom trolejbuse. Ten začal premávať po novom roku na linkách 3, 5 a 6 a ces-

tujúcim bude k dispozícii pol roka. Grafika na „polepe“ trolejbusu pozostáva z fotografie kampusu a zo študentov (vo výskoku pred rektorátom) prezentujúcich každú fakultu. Domnuje nápis UNIZA oslavuje 65 rokov.

Pevne veríme, že sa vám páčia. Už ste sa v nich viezli?

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing UNIZA

Monitorovanie znečistenia ovzdušia v Žiline vďaka projektu AIR TRITIA

Stavebná fakulta spolu s Výskumným centrom Žilinskej univerzity v Žiline implementujú od júna 2017 projekt AIR TRITIA zameraný na kvalitu ovzdušia v pohraničnom regióne Tritia (SR: Žilinský samosprávny kraj, ČR: Moravskosliezskeho kraj, PL: Sliezske a Opolské vojvodstvo). Na projekte spolupracuje pätnásť projektových partnerov z regiónu, medzi nimi vzdelávacie a výskumné organizácie spolu s mestami a inštitúciami regionálnej samosprávy.

Problematika znečisťovania ovzdušia je špecifická svojím dosahom. Nie je možné sa jej efektívne venovať iba v rámci striktné určených geografických hraníc jednotlivých štátov. Konkrétne na Žilinu a jej okolie okrem miestnych zdrojov znečisťovania nepriaznivo vplyvajú aj diaľkovo prenášané imisie znečisťovateľov z priemyselných aglomerácií z Poľska (oblasť Katovic) a Českej republiky (oblasť Ostravy). Preto opatrenia zamerané na elimináciu znečistenia ovzdušia vyžadujú spoluprácu na nadnárodnej úrovni.

Hlavnými výstupmi projektu budú manažérsky systém kvality ovzdušia, prognostický výstražný systém a návrhy stratégií pre zlepšenie kvality ovzdušia a redukciu emisií z rôznych zdrojov na sledovanom území. Pri navrhovaných systémoch bude využité matematické modelovanie s pomocou jedného z najvýkonnejších superpočítačov v Európe, ktorý poskytuje Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava ako partner projektu. Výstupy projektu majú jednotlivým mestám a krajom poskytnúť podklady pre ich strategické rozhodnutia zamerané na zlepšovanie kvality ovzdušia. Manažérsky systém kvality ovzdušia bude vychádzať z vytvorenej informačnej databázy, bude využívať interaktívne mapy a bude určený pre dve skupiny užívateľov - verejnú správu a širokú verejnosť. Prognostický výstraž-

ný systém bude dostupný cez internetový prehliadač aj ako aplikácia pre smartfóny. Na základe meteorologických dát a monitorovania ovzdušia bude systém poskytovať informácie o znečistení na nasledujúcich 48 hodín a navrhovať vhodné opatrenia s cieľom eliminovať zdravotné riziká. Podobne ako manažérsky i výstražný systém

bude slúžiť nielen orgánom miestnej samosprávy, ale i širokej verejnosti.

Projekt v decembri 2017 vstúpil do druhého polroka svojho riešenia. V Žiline sa aktuálne monitoruje kvalita ovzdušia vďaka šiestim meracím staniciam. Sú umiestnené na Hlinkovom námestí, ul. Komenského, ul. Košickej, ul. Vysokoškolákov, na Veľkom Diele a Štrkovej ul. Každá z nich je špecificky určená pre meranie viacerých znečisťujúcich látok, prevažne však tuhých častíc, ktoré sú v meste najväčším problémom. Napríklad zo znečisťujúcich látok typických pre cestnú dopravu sa monitorujú tuhé častice troch veľkostí PM10, PM2,5 a PM1. Cieľom však nie je monitorovať iba znečisťujúce látky súvisiace s dopravou, ale aj z ostatných zdrojov. Preto sú meracie stanice rozmiestnené v rôznych častiach mesta (pešia zóna, obytná zóna, priemyselná zóna...). Zároveň sa realizuje monitorovanie meteorologických podmienok a sčítanie automobilov s cieľom stanoviť intenzitu dopravy. Pre zvýšenie informovanosti obyvateľstva bude z prostriedkov projektu v ďalšej etape projektu zakúpený informačný panel prezentujúci aktuálne výsledky monitorovania ovzdušia.

Ing. Veronika Mešková

Foto: Výskumné centrum UNIZA

Súčasný aspekty filológie

V poradí už 10. ročník Vedeckého seminára s medzinárodnou účasťou s názvom Súčasný aspekty filológie X zorganizovala na sklonku minulého roka (18. 12. 2017) Katedra anglického jazyka a literatúry FHV UNIZA. Na podujatí sa stretli zamestnanci katedry, ich kolegovia a pozvaní hostia. Išlo predovšetkým o disemináciu výsledkov výskumu členov katedry, ako aj ich blízkych spolupracovníkov. Jednotlivé prezentácie boli zamerané prevažne na oblasť anglickej jazykovedy, britských a amerických štúdií a didaktiky anglického jazyka a literatúry. Seminár sa niesol v duchu dobrej nálady a priateľskej atmosféry. Väčšina účastníkov už teraz prisľúbila účasť na najbližšom podujatí Súčasný aspekty filológie XI, ktoré sa uskutoční koncom roka 2018.

PaedDr. Rastislav Metruk, Ph.D.

Mgr. Eva Leľáková, PhD.

Katedra anglického jazyka a literatúry FHV

Foto: KAJ FHV

Kurz krízového manažmentu pre vybraných riadiacich pracovníkov Sociálnej poisťovne

Slovensko je krajinou, v ktorej dochádza k relatívne častým mimoriadnym udalostiam - povodne, víchrice, snehové kalamity, požiare, ale aj technologické havárie a dopravné katastrofy. Okrem ohrozenia majetku a životného prostredia dochádza k poškodeniu zdravia i stratám na životoch. Bezprostredne po takej udalosti je potrebné obyvateľom postihnutým jej následkami poskytnúť potrebnú pomoc.

Špecifické úlohy v takých situáciách plnia pracoviská príslušných pobočiek Sociálnej poisťovne. A práve pre nich odbor krízového manažmentu a bezpečnosti Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR v spolupráci s odborom bezpečnosti Sociálnej poisťovne zorganizoval v závere minulého roka školenie spojené s precvičením úloh krízových štábov v prípade vzniku mimoriadnej udalosti. Školenie sa uskutočnilo v niekoľkých turnusoch v školiacom zariadení Sociálnej poisťovne v Starých Horách. Zúčastnili sa ho postupne príslušní pracovníci všetkých pobočiek Sociálnej poisťovne v Slovenskej republike. Na simulovaných situáciách si precvičovali činnosti Centra sústredného sociálneho zabezpečenia (CSSZ) zamerané na koordináciu jednotlivých subjektov pri pomoci občanom pri prekonávaní následkov mimoriadnej udalosti.

Súčasťou školenia bol kurz krízového manažmentu pripravený odborníkmi Katedry krízového manažmentu Fakulty bezpečnostného manažmentu UNIZA. Ide o certifikovaný kurz zameraný práve na zdokonalenie pripravenosti zodpovedných pracovníkov orgánov a organizácií štátnej správy i samosprávy na zvládanie krízových situácií a na zmiernenie ich následkov. Obsah kurzu je tvorený týmito tematickými blokmi:

Bezpečnosť a kompetencie orgánov verejnej správy	Bezpečnostný systém SR Právne prostredie na úseku krízového riadenia Kompetencie orgánov štátnej správy a samosprávy
Analýzy rizika a preventívne opatrenia	Posudzovanie rizík a príprava preventívnych opatrení Informačné systémy krízového manažmentu
Rozhodovanie pri riešení krízových javov	Rozhodovanie v krízových situáciách Analýza rizika ako súčasť rozhodovacieho procesu

Účastníci školenia sa zorientovali v širších súvislostiach fungovania systémov bezpečnosti, ochrany obyvateľstva a krízového manažmentu. Zdôrazňovalo sa objektívne posudzovanie vzniknutej situácie, efektívna práca s informáciami a prehĺbenie schopností prijímať rýchle, správne a účinné rozhodnutia.

Základný obsah kurzu bol na žiadosť ministerstva práce a sociálnych vecí a rodiny rozšírený o problematiku krízového plánovania a sociálno-psychologické aspekty zvládania krízových javov postihnutými obyvateľmi, ako aj tými, ktorí im majú pomôcť vyrovnať sa

Riaditeľ odboru krízového manažmentu a bezpečnosti MPSVaR SR Ing. Ján Hudák, PhD., otvára jeden z turnusov školenia.

s následkami krízových situácií. Pozornosť bola venovaná prehĺbeniu komunikačných zručností a prekonávaniu bariér v komunikácii v priebehu činnosti CSSZ.

Na spracovaní učebného textu, ktorý bol poskytnutý všetkým účastníkom, a na príprave jednotlivých lekcí sa podieľali skúsení pedagogickí pracovníci Katedry krízového manažmentu FBI: prof. Ing. Ladislav Šimák, PhD., doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., doc. Mgr. Vladimír Míka, PhD., Ing. Michal Titko, PhD., Mgr. Valéria Moricová, PhD. Riaditeľ Odboru bezpečnosti a krízového riadenia MPSVaR SR Ing. Ján Hudák, PhD., vyzdvihol ústretovosť fakulty bezpečnostného inžinierstva, ktorá je ako jediná inštitúcia v SR pripravená kvalifikovane sa podieľať na príprave pracovníkov verejnej správy so zameraním na krízový manažment a poďakoval za aktívny podiel pri zabezpečení akcie a za angažovanosť a prístup lektorov, ktorí vedeli prispôbiť svoje vystúpenia rôznemu vekovému i odbornému zloženiu účastníkov kurzu, ako aj rôznemu rozsahu skúseností z práce v krízových štáboch.

Priebeh kurzu bol vysoko hodnotený účastníkmi kurzu, ktorí ocenili predovšetkým vysokú odbornosť, pedagogickú erudovanosť a osobnú pripravenosť jednotlivých lektorov. Účasť na realizácii uvedeného kurzu priniesla aj nám lektorom nové poznatky a skúsenosti z praktického riešenia úloh a množstvo podnetov využiteľných v ďalšej vedeckej, odbornej a pedagogickej práci.

Doc. Mgr. Vladimír Míka, PhD.
Katedra krízového manažmentu FBI
Foto: Autor

Cesty poznávania pokračujú...

Neodmysliteľnou súčasťou života Univerzity tretieho veku je i ponuka prednášok a diskusií v cykle Cesty poznávania. V tomto akademickom roku majú študenti i verejnosť možnosť vypočuť si ešte tri prednášky:

- **Najznámejšie liečivé rastliny slovenskej flóry (13. 3. 2018)**
- **Študoval som na žilinskej reálke - budova „A“ v spomienkach (17. 4. 2018)**
- **Cesty poznávania = cesty svetom (máj 2018)**

Posledná z nich ukončí cestovanie za poznaním v treťom roku poznávania.

Spokojnosť študentov a úspech v štandardnej výučbe i v otvorených prednáškach garantujú nielen vysokoškolskí učitelia, ale i lektori, odborníci z praxe, z rôznych oblastí spoločenského života.

V akademickom roku 2018/2019, po vynikajúcom hodnotení poslucháčov, pokračujeme. S novými témami a novými lektormi. Parafrázujúc slová J. A. Komenského: **Brány celoživotného učenia sú otvorené pre všetkých!**

PhDr. Ľubica Mindeková
Univerzita tretieho veku UNIZA

XII. medzinárodný seminár Traťové stroje v teórii a v praxi - SETRAS 2017

V dňoch 25. – 26. októbra 2017 sa pod záštitou pani rektorky Žilinskej univerzity Dr. h. c. prof. Ing. Tatiany Čorejovej, PhD., a generálneho riaditeľa ŽSR Mgr. Martina Erdőssyho konal už 22. ročník medzinárodného seminára Traťové stroje v teórii a v praxi - SETRAS 2017 organizovaný Vedecko-technickou spoločnosťou pri Žilinskej univerzite v spolupráci s generálnym riaditeľstvom ŽSR a Katedrou dopravnej a manipulačnej techniky Strojníckej fakulty. Seminára, ktorý bol tento rok zameraný na mechanizáciu pre údržbu koľaje, výhybiek a okolia koľají, malú mechanizáciu, koncepciu ŽSR a SŽDC v oblasti vybavenia výkonných jednotiek mechanizáciou

na opravy a údržbu železníc a analýzu jej stavu, na meracie, monitorovacie a diagnostické prostriedky, údržbu a modernizáciu traťových strojov, na dvojcestné stroje, nové technológie údržby tratí, vplyv prevádzky traťových strojov na životné prostredie a na novú legislatívu, sa zúčastnilo spolu 205 účastníkov z toho 90 zo zahraničia (Česká republika, Nemecko, Maďarsko). V priestoroch Gama Klubu v Ubytovacom zariadení UNIZA odznelo 28 odborných prednášok z praxe a svoje výrobky prezentovalo 19 firiem. Pracovné i priateľské rozhovory prebiehali i počas spoločenského večierka v Stravovacom zariadení UNIZA (Menza), kde sa o hudobnú kulisu starala skupina Spektrum.

Touto cestou by som chcel vyjadriť poďakovanie najmä odbornému garantovi seminára prof. Ing. Danielovi Kalinčákovi, PhD., ktorý mal najväčší podiel na úspešnom priebehu akcie a všetkým kolegom z Katedry dopravnej a manipulačnej techniky Sjf, ktorí sa spolupodieľali na technickom a organizačnom zabezpečení seminára. Poďakovanie patrí aj zamestnancom Ubytovacieho zariadenia Veľký Diel a Stravovacieho zariadenia UNIZA za pomoc a vytvorené podmienky.

Doc. Ing. Dalibor Barta, PhD.
organizačný garant seminára

Katedra dop. a manipulačnej techniky Sjf

Konferencia Engineer of 21st Century - úspech pre doktorandku KPI

Na sklonku roka 2017 (8. decembra 2017) sa na Akademii Techniczno-Humanistycznej v Bielsku-Białej uskutočnil 7. ročník interdisciplinárnej medzinárodnej vedeckej konferencie Engineer of 21st Century určenej doktorandom a mladým vedeckým pracovníkom. Za uplynulé ročníky si konferencia vybudovala výborné renomé. Svedčí o tom aj fakt, že nad konferenciou prebral záštitu minister vedy a školstva Poľskej republiky Jarosław Gowin, ako aj Poľská akadémia vied. Konferencia bola zameraná na oblasti automatizácie, mechatroniky, technológií, systémov a procesov vo výrobe a informatiky, ktorým sa venujú mladí vedci, a na transfer výsledkov ich výskumu do priemyselnej praxe. Vyštiepenie mladých vedcov a prezentovanie výsledkov ich práce na konferencii podporilo 11 firiem. Za všetky možno spomenúť FIAT Chrysler Automobiles (FCA), Blumenbecker či Astor.

Katedru priemyselného inžinierstva Strojníckej fakulty UNIZA na konferencii reprezentovali doktorandi Ing. Blanka Horváthová, Ing. Róbert Hodoň a Ing. Radovan Skokan. **Nás teší hlavne úspech našej doktorandky Ing. Blanky Horváthovej, ktorá spomedzi viac ako 100 príspevkov z Poľska, Slovenska, Česka a Ukrajiny, získala na základe hodnotenia vedeckej rady konferencie 2. miesto s príspevkom z oblasti priemyselného inžinierstva na tému New Technologies for Ergonomic Workplace Evaluation.** Príspevok približoval technológie, ktoré sú, ale aj budú, využívané pre oblasť ergono-

mických analýz v meniacich sa podmienkach priemyslu v súvislosti s Industry 4.0. Zo spomenutých technológií asi najviac zaujal produkt spoločného výskumu a vývoja medzi spoločnosťou CEIT (Divízia digitálny podnik) a Katedrou priemyselného

inžinierstva Sjf UNIZA s názvom CERA, na ktorého vývoji sa podieľali aj naši doktorandi. Ide o technológiu, ktorá pre rýchly skríning ergonomie pracoviska využíva rozšírenú realitu. V súčasnosti umožňuje hodnotenie pracovných polôh, zorného a manipulačného priestoru či zaťaženia na pracoviskách. Oblasť ergonomie sa na našej katedre venujeme dlhodobo. V súčasnosti v treťom stupni štúdia riešia aktuálne témy ergonomie tri doktorandky. Verím, že úspešná prezentácia našej katedry, fakulty a univerzity bude pokračovať aj na iných vedeckých a odborných podujatiach.

Doc. Ing. Martin Krajčovič, PhD.
vedúci Katedry priem. inžinierstva Sjf
Foto: Archív katedry

21. reprezentačný ples Žilinskej univerzity v znamení 65. výročia založenia UNIZA

Veľkolepý 21. reprezentačný ples Žilinskej univerzity 9. februára 2018 sa všetkým účastníkom vryl do pamäti ako ples plný zábavy, skvelých hudobných vystúpení a priateľských rozhovorov. Tento ples bol však okrem iného výnimočný aj tým, že otvoril rok osláv vzniku Žilinskej univerzity v roku 1953.

Moderátorkou bola počas celého večera vždy pohotová a profesionálna Vera Wisterová. Ples otvorila pani rektorka Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD. a pán proktor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD. Po slávnostnom prípitku nasledovalo vystúpenie Tanečnej školy Petra Ciekeru, po ktorom tanečníci roztancovali ostatných účastníkov za rytmu už tradičného, no stále noblesného valčíka. Počas večera hral známe melódie výborný huslista StrinGman.

Hudobnej skupine Starmania, ktorá už dlhé roky baví ľudí najväčšími českými a slovenskými hitmi všetkých čias, sa podarilo zaplniť celý parket už od prvých tónov.

Po ich vystúpení známy FS Stavbár vo foyer predviedol svoje spevácke a tanečné umenie. Neskôr však už prišla hlavná hviezda večera, ktorú všetci netrpezlivo očakávali.

Melódie z rôznych kútov Slovenska so silným akcentom na východoslovenskú, ale i ukrajinskú, rusínsku či poľskú pieseň, spontánne reakcie publika, či nezameniteľné sprievodné slovo – to sú Kandráčovci. Táto nezameniteľná hudobná formácia nezostala nič dlžná svojej povesti a vystúpenie zanechalo v hosťoch nezabudnuteľný dojem. Po polnoci prišiel čas na dlho očakávanú tombolu a víťazi si odniesli množstvo zaujímavých cien. O zába-

vu po polnoci sa postaral známy DJ Lukáš Fiala, ktorý hosťom hral až do rána. Po minuloročnom úspechu aj tento rok bolo možné ochutnať kvalitné vína a syry.

Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pricinili o plynulý chod plesu – organizátorom, pracovníkom SZ Nová menza, technikom, účinkujúcim, generálnemu sponzorovi Stredoslovenská energetika, a. s. Žilina, ostatným sponzorom a hlavne hosťom, ktorých spokojné úsmevy boli tou pravou odmenou.

Vidíme sa o rok!

Odd. pre medzinár. vzťahy a marketing

Foto: Cyril Králik

21. ročník reprezentačného plesu UNIZA finančne podporili:

Generálny partner

SSE
STREDOSLOVENSKÁ
ENERGETIKA

Hlavní partneri

REMING
CONSULT A.S.
Lamitec
viac ako kancelárske potreby

DATALAN

AUTOCONT

STAS STAVBY a SLUŽBY
KRAJNO NRO KYSLICU

Partneri

KLS spol. s r.o. Žilina **KVANT**
komplexné zariadenie interiérov **PRE VÁS**
od roku 1995

PK elektro... **STAVO**
CEIT **IMPEX**

SCHEIDT & BACHMANN **SB**

KINEX **PP COM**
POČÍTAČE A SIEŤE

SIEMENS **aupark**
Ingenuity for life

TABAČÍK **IMPA**
PRIEMTO s.r.o.

TURCAN **s&t**
AUTO FLEX

Žilinská **TLUX**
teplárenská

Betamont **MAPE** Invest, s.r.o.

orange **VALIN**
čistenie a firemný servis

KLS spol. s r.o. Žilina **ÚRAD PRE REGULÁCIU**
komplexné zariadenie interiérov **ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ**
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB

HASTRA **SPA APHRODITE**
RAJECKÉ TEPLICE

SEVAK
Fakulty a pracoviská univerzity
Do programu prispeli

TANEČNÁ ŠKOLA
PETER CIEKOR
6000 7321 7344, www.tancskola.sk

Viete, aká je kvalita vášho internetového pripojenia?

Už ste možno zažili situáciu, keď ste pochybovali o kvalite internetového pripojenia. Viete, že si kvalitu pripojenia k internetu môžete otestovať aj sami?

Na Slovensku už existuje merací nástroj vydaný nezávislou autoritou, ktorý používateľovi umožňuje komplexné testovanie kvality pevného a mobilného internetového pripojenia a prostredníctvom mapy následné porovnanie nameraných výsledkov s predchádzajúcimi meraniami a výsledkami iných používateľov. Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb (RÚ) v spolupráci s rakúskou spoločnosťou prevádzkuje merací systém MobilTest. Merací systém pozostáva z mobilnej aplikácie na testovanie aktuálnej kvality internetového pripojenia a ľahko zapamätateľného webového rozhrania www.meracinternetu.sk, ktoré umožňuje testovanie kvality pevného internetového pripojenia, uľahčuje vyhodnocovanie a porovnávanie výsledkov meraní zobrazením v PC používateľa.

Kde si môžete aplikáciu stiahnuť a ako funguje

MobilTest je dostupný pre všetky moderné webové prehliadače a mobilné telefóny s operačným systémom Android a iOS. Tvorcovia mysleli aj na zahraničných študentov a pedagógov, pre nich je dostupná aplikácia v anglickom jazyku. Aplikácia je na stiahnutie do mobilov a tabletov bezplatne dostupná v internetových obchodoch Apple Store a Google Play Store pod názvom „RU MobilTest“. Aby ste nemuseli hľadať v internetových obchodoch, môžete na stiahnutie použiť odkaz z webového rozhrania www.meracinternetu.sk. Stiahnutie a používanie aplikácie je bezplatné.

Merací systém nemeria parametre pripojenia vo vnútri siete konkrétneho operátora, ale meria parametre približujúce sa reálnemu používaniu internetového pripojenia. Používanie aplikácie je intuitívne. Používateľ meracieho systému si môže otestovať nielen svoje domáce pevné internetové pripojenie, ale aj mobilné pripojenie na miestach, kde sa často pohybuje, napríklad v okolí svojho domu, práce alebo školy, internátu a na cestách k nim. Výsledky svojich meraní môže na prehľadnej mape porovnať s výsledkami meraní iných používateľov, ktoré urobili na rovnakých miestach v podobnom alebo inom čase v sieti rovnakého alebo iného operátora. Tieto výsledky môžete zohľadniť aj pri budúcom rozhodovaní, ktorý z operátorov mu bude poskytovať služby v ďalšom období.

Mobilná aplikácia

Čo systém meria?

Merací systém MobilTest umožňuje testovať: rýchlosť sťahovania dát (od servera merania k užívateľovi), rýchlosť odosielania dát (od užívateľa k serveru merania), ping (odozvu, ktorá je zaujímavá napríklad pre hráčov on-line hier), stratu paketov, transparentnosť pripojenia a intenzitu signálu (v závislosti od zariadenia a operačného systému). Aplikácia umožňuje synchronizovať výsledky testov, ktoré ste urobili z niekoľkých rôznych zariadení. Tie si potom môžete pozerať a porovnávať v jednom zariadení. Zaujímavá je najmä mapa, na ktorej sa zobrazujú výsledky všetkých testov, ktoré urobili používatelia aplikácie. Mapu je možné použiť napríklad na to, aby ste si vyhľadali miesta, ktoré vás zaujímajú, a pozreli si výsledky doteraz vykonaných testov. Praktické je to napríklad aj pri plánovaní služobných ciest, stáží, dovolení a výletov na Slovensku. Vopred si môžete pozrieť, ako vám pôjde mobilné internetové pripojenie na miestach, ktoré sa chystáte navštíviť. Tento benefit sa bude dať naplno využiť až potom, ako bude na zaujímavých miestach vykonaný dostatočný počet testov. V Žiline bolo doteraz vykonaných len málo testov, preto neváhajte a testujte.

Roman Vavro

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

Práca s informáciami v kontexte činnosti bezpečnostných služieb

Študenti študijného programu bezpečnostný manažment sa 30. novembra 2017 oboznámili s pôsobnosťou a špecifikami činnosti príslušníkov spravodajských služieb. Odborná príprava bezpečnostných manažérov vyžaduje excelentnú orientáciu v právnom prostredí, pričom neoddeliteľnou súčasťou je aj poznanie právneho rámca vzťahujúceho sa na bezpečnostné služby. Aj táto skutočnosť je jedným z dôvodov zaradenia predmetu bezpečnostné služby do výučby na FBI UNIZA. Po absolvovaní uvedeného predmetu študenti poznajú náplň činnosti štátnych a neštátnych bezpečnostných služieb pôsobiach na Slovensku, poznajú ich organizačnú štruktúru, práva a povinnosti, ako aj kontrolné mechanizmy či podmienky, ktoré musia príslušníci splniť, aby mohli vykonávať činnosť.

Obsah výučby je neoddeliteľne prepojený s praktickým aspektom, preto boli prednášky doplnené o výklad z prostredia, ktoré je pre študentov lákavé a spojené s určitým tajomnom. Oblasť spravodajských služieb priblížil dlhoročný spolupracovník našej fakulty, zástupca generálneho riaditeľa sekcie modernizácie a infraštruktúry MOSR poverený riadením oblasti výskumu a technológií plk. Ing. Vladimír Kavický, PhD.

Súčasťou prednášky bolo predstavenie najznámejších civilných a vojenských spravodajských služieb a ozrejmienie laickmi často nesprávne použíwanej terminológie. Časť

prednášky bola venovaná histórii spravodajskej činnosti od úplných počiatkov, ktoré možno vnímať ako odkazy v známych knihách, napríklad Umenie vojny, ktorej autorom je Sun-c', alebo Biblia. Opomenutí neboli ani známi príslušníci spravodajských služieb, ktorí sú dnes už historickými osobnosťami, ako aj súčasné vedenie spravodajských služieb.

Najväčšia časť výkladu bola venovaná aktuálnym problémom spravodajskej činnosti, spôsobom zberu informácií a osobitostiam jednotlivých zdrojov, nakoľko práve informácia je produktom činnosti príslušníkov

spravodajských služieb. Záver prednášky bol venovaný chybám a najznámejším zlyhaniam spravodajských služieb a diskusií na uvedenú tému.

Prednáška bola víťaným doplnením výučby, cenným prínosom a možno aj inšpiráciou pre študentov. Ďakujeme plk. Ing. Vladimírovi Kavickému, PhD., za priblíženie praxe a veríme, že budeme aj naďalej prehlbovať už zabehnutú spoluprácu.

Ing. Zuzana Zvaková, PhD.

Katedra bezpečnostného manažmentu FBI

Ak niekto chce pomôcť regiónu, musí rozhodnúť, že letisko tu niekedy bude

Má hodnotu kapitána a na nebi svoju hviezdu. K lietaniu sa dostal cez zlomeninu nohy a už nikdy netúžil robiť nič iné. Po vysokej škole chcel pracovať v Československých aeroliniách, ale rozmyslel si to a na desiatky rokov sa upísal vzdelávaniu budúcich letcov. O výcviku pilotov, Letisku Žilina, ale aj o karamboch vo vzduchu sme sa rozprávali s prof. Ing. Antonínom Kazdom, CSc., dlhoročným vedúcim, dnes zástupcom vedúceho Katedry leteckej dopravy Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA.

Katedra na ktorej ste boli vedúcim v rokoch 2000 - 2016 vchovala od roku 1962 viac ako 2000 absolventov, ktorí sa úspešne uplatňujú v praxi. Kde všade pôsobia?

Sme jedna z najstarších katedier na UNIZA a v podstate aj na Slovensku a v Čechách, ktoré sa venovali a venujú doprave. Našou výhodou je, že koncept vzdelávania pre leteckú dopravu bol riešený pre celé bývalé Československo (ČSSR, pozn.). V tomto aj pokračujeme - máme najviac českých študentov v rámci katedier vzdelávajúcich študentov v rovnakej alebo podobnej oblasti. Keďže aj Československo bolo malé, nemohli sme si dovoliť veľmi úzku špecializáciu tak, ako to robia v zahraničí niektoré veľké štáty. V Británii sa napríklad jedna škola zameriava na prevádzku letísk, iná na inú oblasť. Aby sme dosiahli, nazvime to zaujímavý počet študentov, riešili sme štúdium prierezovo. Študenti dostávajú informácie zo všetkých sektorov letectva, nielen civilného. Pre nich je to výhoda - získajú široký obraz a uplatnia sa v podstate všade.

Napríklad?

Môžu pracovať v leteckých spoločnostiach, na letiskách, v štátnej správe, riadení letovej prevádzky...

Aj v oblasti vojenského letectva?

Áno. Máme dokonca niekoľkých študentov, ktorí sa po skončení školy upísali vojenskému letectvu. Napríklad súčasný riaditeľ odboru štátnej správy vo vojenskom letectve je náš absolvent. Snažíme sa štúdium koncipovať širšie. Naši absolventi študijného programu profesionálny pilot môžu lietať v leteckých spoločnostiach a po nalietaní určitého počtu hodín, získaní skúseností na palube alebo, ak sa tak z nejakých dôvodov rozhodnú, môžu pracovať aj v oblasti leteckého manažmentu. Nevychovávame „len“ šoférov lietadiel, ale profesionálov, ktorí majú akademické vzdelanie a zároveň kvalifikácie potrebné na palube lietadla. Ak sa rozhodnú pre štúdium profesionálneho pilota, majú na jednej strane kompletne akademické vzdelanie, ale navyše musia splniť požiadavky výcviku pilota. Končia ako tzv. „zmrznutý“ dopravný pilot.

Čo to znamená?

To znamená, že majú splnené požiadavky teórie dopravného pilota, ale zo školy odchádzajú zhruba s náletom 200 - 210 hodín

Prof. Kazda pôsobí v mnohých radách, komisiách a združeníach zameraných na otázky leteckej dopravy. Bol členom výberovej komisie na obstaranie taktických dopravných lietadiel pre ozbrojené sily SR menovaný ministrom obrany SR, Národným delegátom SR v ACARE (Advisory Council for Aeronautics Research in Europe), Národným delegátom SR pre programový výbor doprava v EÚ, 6 RP a 7 RP, predseda skúšobnej komisie pre odborné skúšky súdnych znalcov...

potrebných pre získanie licencie obchodného pilota. To ich oprávňuje, aby si mohli v leteckej spoločnosti urobiť typový výcvik - „typovku“ podľa potrieb leteckej spoločnosti (napr. na Boeing 737, Airbus A 320...). Po skončení „typovky“ si sadnú na pravé sedadlo lietadla. Môžu pôsobiť a zarábať si na pozícii druhého pilota a po doletaní 1500 hodín získajú plnú kvalifikáciu dopravného pilota. Takže „zmrznutý“ dopravný pilot má potrebnú teóriu, ale ešte nemá potrebný nálet hodín.

Byť pilotom, letcom bolo vždy atraktívne a v podstate ojedinelé. Je to tak aj dnes?

Bolo to tak kedysi a je to tak aj dnes. Letectvo sa spája s atraktivitou. Aj dnes je to atraktívne a stále ojedinelé povolanie. Ojedinelé najmä tým, že máte obrovskú zodpovednosť, musíte si stále dopĺňať znalosti a preverovať kvalifikácie, čo neexistuje, snáď s výnimkou zamestnancov atómových elektrární, nikde inde. Je to náročné a zároveň atraktívne povolanie. Aj keď to tak je, vždy platilo, že pilot je niečo

ako „trolejbusák“ v krajšej uniforme. Ani nie „autobusák“, pretože stále lieta po tej istej línii. Sú ale aj ďalšie možnosti lietania - napríklad v spoločnostiach prevádzkujúcich business jety, kde je lietanie pestrejšie. Ak je to človek, ktorý má vyššie ambície, možno časom zistí, že ho len lietanie neuspokojuje. Aktuálny problém je aj v tom, že status pilota bol v minulosti iný, dnes možno vidieť istú degradáciu v súvislosti s low-costami. Je to tiež „cigánsky život“. Každý pilot musí počítať s tým, že bude cestovať za svojím zamestnaním. A je jedno, v ktorej krajine pôsobí. Študentom to otvorene hovoríme. Pre človeka je to veľmi náročné, strávi veľmi veľa času mimo rodiny a to je záťaž, ktorú mnoho rodín nevydrží. Ale stále platí, že naši absolventi sú vyhľadávaní. Aktívne si ich majitelia či manažéri vždy nájdu, pretože vedú, že sú vhodní aj do manažmentu. Niektorí po niekoľkých rokoch odslužených v kokpíte potom lietajú len na „part time“ a časť pracujú v manažérskych pozíciách na zemi. Mnohí naši absolventi pôsobia ako riaditelia leteckých spoločností - letový riaditeľ leteckej spoločnosti Travel Service je náš absolvent, jeden zo spoločníkov a training manager Go2Sky je náš absolvent a spoločník a letový riaditeľ AirExplore je tiež náš absolvent. Samozrejme, je ich omnoho viac. A ak niektorí pociťujú, že chcu viac ako lietanie, posúvajú sa do oblasti výcviku, kde odovzdávajú svoje skúsenosti alebo manažmentu... Obrazne povedané, piloti postupne prirodzene skončia na zemi.

Je o letectvo stále záujem?

Máme šťastie, záujem je. Istý pokles sme cítili počas ekonomickej krízy, ale dnes mladí ľudia čítajú a vedú, že dopyt po letcoch a pracovníkoch v civilnom letectve je v Európe, ale aj v Ázii a na Strednom východe naozaj veľmi veľký. Preto nie je problém nájsť zamestnanie. A to platí pre celý segment letectva.

Ide o pomerne drahé štúdium, počas ktorého študent musí zaplatiť približne 30 000 eur ako doplatok za hodiny lietania.

Ak by sme túto sumu prepočítali na rok 1992, keď vtedajší pán minister rozhodol (a myslím, že veľmi zle), že toto sa nebude platiť zo štátneho rozpočtu, vyznieva dnes táto suma inak. Vtedy študenti platili približne 700 slovenských korún za hodinu. To bolo z pohľadu príjmu podstatne viac ako je súčasná ➤

cena letovej hodiny. Systém nefunguje tak, že zaplatíte 30 000 eur naraz, ale postupne v splátkach vo vzťahu k fázam výcviku, teda platby sú rozdelené postupne v priebehu štúdia. Teória je pre študentov zadarmo, pretože pedagógovia sú platení štátom.

Raz ste povedali, že niektorí študenti chodia na brigády a niektorí rodičia prichádzajú rovno aj s kufríkom peňazí...

Sú také príhody a sú, chvalabohu, minoritné. Z našej skúsenosti vieme, že tí, ktorí nemajú žiadny problém s peniazmi v rodine a vyberú si štúdium ako dovolenku z katalógu, obyčajne nie sú najlepši z najlepších a naopak. Nerobíme rozdiely, ale je to skúsenosť, ktorá sa rokmi potvrdila.

Náklady sa znižujú aj pomocou štyroch leteckých simulátorov, ktorými katedra disponuje a ktoré sú umiestnené na Letisku Žilina. Aké majú využitie?

V rámci vzdelávania a výcviku majú študenti možnosť voľby medzi dvomi typmi výcviku – integrovaným a modulovým. Napríklad požiadavkou integrovaného výcviku je, že od vstupu do výcviku (v bakalárskom štúdiu) ho musíte dokončiť za 36 mesiacov (3 roky). Ak hovoríme o tomto type výcviku, je (okrem iného) potrebné absolvovať 100 hodín tzv. IFR (prístrojové lietanie). Z toho na našom simulátore je možno odlietať asi 55 hodín – je to podstatne lacnejšie ako „živé“ lietadlo a navyše simulátor možno pravidelne využívať, aj počas zlého počasia. Simulátory slúžia tiež na preskúšanie a výber pilotov leteckých spoločností, ale aj na riešenie výskumných úloh, bakalárskych a diplomových prác.

Aký veľký záujem o štúdium na vašej katedre prejavujú dievčatá?

Záujem nie je 50 na 50, ale približne 20 percent z uchádzačov. Na rozdiel od chlapcov, dievčatá, ktoré sa pre toto štúdium rozhodnú, sú možno viac motivované. Máme s nimi len dobré skúsenosti. Počas socializmu bol problém v tom, že každý pilot bol zároveň aj vojenská záloha. Štúdium bolo posudzované aj z tohto pohľadu. Potom sa to, chvalabohu, zmenilo a dnes máme veľa našich pilotiek - absolventiek, ktoré sú už aj kapitánky. Možno všetky nedosiahnu na kapitánsku kvalifikáciu, ale vnímam ich ako výborné druhé pilotky, lebo sú veľmi spoľahlivé. Ak môžem porovnať, ženy sú zodpovednejšie, ale v kritických situáciách je potrebné rýchlo a rozhodne prevziať zodpovednosť, a to je mimoriadne náročné. Máme jednu absolventku, kapitánku, ktorá hovorí, že keď sedela vpravo, vždy sa mohla pri probléme pozrieť doľava, kde sedel kapitán, ktorý musel situáciu vyriešiť. Aj teraz, ako kapitánka, sa tam môže pozrieť, ale už je tam len okno.

Na akých strojoch a kde všade vo svete lietajú vaši absolventi?

Prierez je veľmi široký aj pokiaľ ide o metropoly, aj typy lietadiel... Musím povedať, že keď Emirates Airlines preberalo prvý Airbus 380, prvý kapitán, ktorý odlietal prvý 380-ku z Toulouse do Dubaja, bol náš absolvent. Našich absolventov nájdete všade na svete – Čína, Kórea, USA... Veľa ich je v spoločnosti Ryanair, jedna absolventka lieta u Norwegian a je na báze v Gatwicku.

Dokedy môže pilot lietať?

Pokiaľ ste fit a chodíte na zdravotné prehliadky, tak ako pilot dopravného lietadla môžete lietať do 65 rokov, v inej prevádzke, napríklad pri leteckých prácach, nie ste vekom limitovaní. Taký pilot môže mať aj 70 rokov.

Nedávno ste sa vyjadrili, že o študijný odbor sa neobávajú, lebo je letecký boom. Čo to konkrétne znamená napríklad pre vašich absolventov?

Letecký boom je v Európe, Ázii - na celom svete. Napríklad Ryanair má v súčasnosti 300 lietadiel. Do roku 2024 ich chcú mať 520 - a to je len jedna letecká spoločnosť. Na jedno lietadlo potrebujete minimálne 5 posádok... Rastie dopyt po leteckej doprave, letecké spoločnosti zvyšujú počet liniek a, samozrejme, piloti a ďalší personál priebežne odchádzajú do dôchodku. Teraz navyše postupne končí silná generácia pilotov. Dopyt po kvalitných zamestnancoch teda je a bude.

Čomu pripisujete rastúci dopyt po leteckej doprave?

Letenka je dnes často lacnejšia ako lístok na autobus, nehovoriac o doprave vlakom na veľké vzdialenosti. Paradoxne, letecká doprava je jediná nedotovaná doprava a je to jediný druh dopravy, pri ktorom konečný užívateľ platí kompletne všetko. V porovnaní s cestnou a železničnou dopravou, letiská nemôžu byť dotované.

Prečo?

To má viacero príčin. Zlom možno vznikol dávnejšie v súvislosti s dereguláciou leteckého trhu v Británii, keď bola, o. i., ukončená kontrola cien leteniek a možno je to tým, že letecká doprava, ako najmladší druh dopravy, si nedokázala vymôcť tieto „výhody“ a vybrala sa svojou vlastnou cestou. Pokiaľ ide o podporu leteckej dopravy, existuje tzv. PSO – Public Service Obligations (služby vo verejnom záujme). Keď štát potrebuje zaviesť nejakú linku, môže ju na obmedzenú dobu (3 roky) podporiť dotáciou. Teraz konečne Európska komisia prišla na to, že je potrebné podporovať malé letiská do 200 000 cestujúcich. Malé letiská majú vysoké náklady aj preto, že napríklad Letisko Žilina musí spĺňať rovnaké kritériá bezpečnosti a požiadaviek prevádzky ako veľké letiská – napr. Brusel, Praha... To sú vysoké stále náklady, ktoré sa musia nejakým „rozptýtiť“, a malé letiská ich nie sú schopné

pri malých počtoch cestujúcich bez dotácií znášať.

Plynule sme prešli k problematike Letiska Žilina. Aký je aktuálny stav?

Problém s letiskom je najmä ten, že nemá tzv. plnohodnotnú vzletovú a pristávaciu dráhu. Má dráhu dlhú len 1150 metrov a umožňuje prevádzku veľmi obmedzeného rozsahu typov lietadiel, ktoré na ňom môžu pristáť. Kedysi letisko navrhli na lietadlo typu L410 - Turbolet a linku zo Žiliny do Prahy. V 70. rokoch to bol dobrý koncept. Predpokladalo sa, že Praha bude hlavným mestom nášho štátu večne. (Pravidelná doprava na linke Žilina-Praha-Žilina fungovala v rokoch 1974 – 1981, ale bola pozastavená pre palivovo-energetickú krízu. Obnovenie spojenia sa niekoľkokrát opakovalo, naposledy v rokoch 2005 – 2012, pozn.). Neskôr, keď bola prevádzkovaná pravidelná linka ČSA, lietadlo ATR 72 nemohlo byť kvôli obmedzeniu vzletovej hmotnosti vzhľadom k dĺžke dráhy plne vyťažené. Má kapacitu 72 cestujúcich, ale mohla sa obsadiť len polovica sedadiel. Ale chcem povedať aj pozitívne veci. Počas posledných 5 rokov, po výmene manažmentu, sa podarilo spracovať ochranné pásma letiska a prerokovať a vyhlásiť ich na plnú dĺžku. Je schválená dokumentácia pre územné rozhodnutia na predĺženie dráhy (už nemá potrebné platné vyjadrenia, ale existuje). Vieme, že dráha sa dá predĺžiť na dĺžku 2450 m – to je štandardná dĺžka dráhy, na ktorej je schopný pristáť Airbus 320, Boeing 737... a my by sme mohli lietať zo Žiliny napríklad priamo na Kanárske ostrovy alebo kdekoľvek po Európe.

To je ideálna predstava, je to reálne?

To závisí od politikov. Na Slovensku nie je poriadna Stratégia rozvoja dopravy. Môžeme sa pozrieť na Stratégiu rozvoja dopravy 2020 – 2030, ale to nie je stratégia dopravy – hovorí sa najmä o diaľniciach.... O letectve len to, že má byť nejaký národný dopravca. Čo to znamená však nikto nevie. Ale prepojenie, obsluha územia, poskytovanie služieb... to tam neexistuje. Problém je aj v tom, že všetky projekty v tejto oblasti sú na dlhé obdobie a trvajú dlhšie ako jedno volebné obdobie. Kto si dá niečo také volebného programu a nestihne to? To sa voľičom ťažko zdôvodňuje... Pritom spoločenská požiadavka tu je. Vo Veľkej Británii robili výskum, v ktorom zisťovali, aké sú najväčšie koníčky u jednotlivých skupín obyvateľstva. U žien 33 plus je najväčšie hobby „snožiť“ po internete a zisťovať, kde ešte neboli... Letecké spoločnosti musia otvárať nové linky. Nedávno som riešil zaujímavú otázku – v severnom kúte Albánska majú letisko Kukës s dráhou dlhou 1900 metrov a chcú vedieť, čo s ním treba urobiť, aby tu mohol sadnúť Ryanair... Existuje linka Bratislava – Niš. Zaujímavý bol príbeh istých Čechov, ktorí odleteli z Bratislavy do Niš, lebo si mysleli, že letia

Momentka z Múzea Karla Zemana v Prahe. Ako inak, na lietajúcom stroji...

do Nice. V Niš nie je nič zvláštne okrem jednej veže vyplnenej ľudskými lebkami, ale ak máte šťastie a kúpite letenku dostatočne vopred stojí 5 eur. Prečo tam lieta Ryanair? Lebo je tam letisko.... Žilinský región je po Bratislave a Košiciach tretí najsilnejší región na Slovensku. Na severnom Slovensku je obrovská koncentrácia priemyslu a obrovská koncentrácia vedy, ktorá nemá obdobu. Je tu potenciál pre turizmus, ale tí ľudia sem neprídu, ak doletia do Ostravy alebo Bratislavy. Ak niekto chce pomôcť regiónu, musí rozhodnúť, že letisko tu niekedy bude.

Jedna vec sú turisti, jedna vec ľudia, ktorí žijú už v ekonomicky silnejšom regióne. Lepšia finančná situácia im umožňuje dovoliť si viac a dostupnejšie letisko môže byť veľmi atraktívne.

Urobili sme prepočet, že počet ciest vykonaný občanmi krajiny závisí o. i. od hrubého domáceho produktu prepočítaného na paritu kúpnej sily obyvateľstva. Ak sa preklenie 10 000 dolárov, začne platiť to, čo ste povedali. Nemáte problém zabezpečiť bežné výdavky, máte disponibilné zdroje – začnete cestovať... Cestovanie závisí od HDP a PPP (parita kúpnej sily). Sme na tom zhruba ako Česi. Približne 3,9 milióna Slovákov využíva iné letiská ako slovenské. Uniká nám tak približne 90 miliónov eur ročne na službách spojených s letiskami a leteckou dopravou. To je suma, za ktorú môžete každý rok postaviť novú dráhu. Pri malých letiskách nie sú najdôležitejšie priame (finančné) prínosy – ak by sa podarilo obnoviť linku, práve druhotné efekty leteckej dopravy, jej dopady na región by boli mimoriadne významné (turizmus, hospodársky rozvoj...). To by štát malo zaujímať. Súkromnú firmu to zaujímať nemusí.

Ako sa momentálne využíva Letisko Žilina, ak tam nie je pravidelná linka?

Letisko slúži pre obchodnú dopravu (business jety), charterovú dopravu a na výcvik.

Akú úlohu zohráva letisko vo vzdelávaní študentov UNIZA?

Doteraz sme hovorili len o študijnom programe profesionálny pilot, ale my máme aj leteckú dopravu a nový študijný program technológia údržby lietadiel. To sú technici, ktorí majú na starosti údržbu lietadiel a rovnako ako po pilotoch, aj po nich je veľký dopyt... Celá odborná výučba od 3. ročníka je na letisku. Študenti aj pedagógovia o letisku hovoria ako o našom letisku a tak sa ku nemu aj správajú. Druhá vec je tá, že letisko je pre nás učebňa. Keď hovorím o „svetielkach“, prístrojovom vybavení dráhy, elektrických systémoch... ideme sa na to pozrieť na letisko, na dráhu. Máme tam simulátory. Všetko funkčné. Je to najlepšie laboratórium, aké si vieme predstaviť.

Letisko je akciová spoločnosť, vlastníkom je štát. Môže sa stať, že vlastníkom bude súkromná spoločnosť? Aké by to malo dopady na vašu katedru?

Je to reálne, k tomu to smeruje. Veľmi čierny scenár, ktorý si málokto uvedomuje, je, že nám môžu napríklad spolplatiť vstupy alebo nás vôbec na letisko nepustia.

Čo by bolo potom?

Neviem. Bol by problém s majetkom a ďalší problém je v tom, že letisková spoločnosť, ktorá letisko prevádzkuje je partnerom UNIZA v projekte Brokerského centra. Musíme garantovať udržateľnosť projektu a ak by došlo k zániku Letiskovej spoločnosti Žilina, a. s., musí univerzita vrátiť zhruba 8 miliónov eur.

Čo sa vyčíta letisku?

Argumentuje sa tým, že je to akciová spoločnosť, ktorá má prinášať zisk a nie stratu zhruba 160 000 eur ročne. Mimochodom to je približne 1 percento z ročnej dotácie Žilinského kraja na autobusovú dopravu.

Prečo sa tvorí strata?

Pretože letisko musí plniť požiadavky stanovené medzinárodnými predpismi vrátane napríklad počtu zamestnancov pri obsluhu lietadla alebo záchranej a hasiacej služby na to, aby požiadavky boli splnené.

Dobre, ale takéto požiadavky musia spĺňať aj iné letiská. Aj tie sú v strate?

Sú. Napríklad, Letisko Bratislava má 1,6 milióna cestujúcich. Ak dosiahnete zhruba 200 000 cestujúcich malo by byť letisko schopné pokryť svoje prevádzkové náklady a oni toho nie sú schopní. Jediné letisko na Slovensku, ktoré nie je v strate, je Letisko Košice – to manažuje Viedeň. Existuje európska smernica o malých letiskách, ktorá hovorí, že je možné dotovať prevádzkové náklady malých letísk, lenže ministerstvo by muselo spracovať smernicu, ktorá by to upravovala.

Spolupráca UNIZA s Letiskom Žilina bola vždy vynikajúca. Máte tzv. plán B, ak by sa naplnil najhorší scenár, o ktorom ste hovorili?

Plán B neexistuje. V letectve je heslo: Rieš problém, keď nastane! Nemá význam riešiť veci teraz, keď vôbec neviete, aký je zámer ministerstva dopravy a výstavby. Sú tam aj iné subjekty, ktoré majú záujem na udržaní letiska... Dúfam, že to skončí dobre.

Zmeňme tému. Na stene máte zarámovaný Čestný titul „Mistr sportu 1989“ z obdobia, keď ste boli členom tímu, ktorý získal striebornú medailu z Majstrovstiev sveta v presnom lietaní v Dánsku. Kedy a za akých okolností ste sa dostali k lietaniu?

Lietal som od 14 rokov. Robil som veľa športov – aj pretekárske lyžovanie, ale potom som si zlomil nohu, aby som ju posilňoval, bicykloval som a keď som šiel okolo letiska Lisková, videl som tam vetrone. Zastavil som, opýtal som sa, aké sú podmienky na lietanie a začal som lietať. Potom som už nikdy nechcel robiť nič iné.

Ale stále vás bavia aj iné športy.

Áno. Dnes ráno som bol plávať. Od 3 rokov lyžujem (a lyžujem stále), robil som športovú gymnastiku, kanoistiku a súťažné aj cyklistiku (v bývalom Československu v 2. lige). A stále lietam.

A stále lietate aj so študentmi?

Lietame na Žilinoch a baví ma to. Najmä prvá fáza, kým ich dotiahneme „do sóla“.

V autoškole môže inštruktor auto zastaviť. Ako to funguje v lietadle?

V leteckej je systém iný, vytvorený a prepracovaný tak, že riziko je minimálne. Samozrejme, riziko tam vždy je, ale musíme ho eliminovať systémom výcviku a preskúšaní...

Stalo sa niekedy, že ste niekomu povedali, že nemôže lietať?

Áno. Napríklad aj preto, že jednému študentovi bolo v lietadle permanentne zle.

Zažili ste počas výcviku študentov niečo dramatické?

Presne 27. apríla 1986 som zažil a prežil vysadenie motora. Mal som šťastie, že som mal za sebou nácvik stoviek núdzových pristátí práve zo súťaže presného lietania. Študent, s ktorým som vtedy letel, vo výpovedi napísal niečo v tom zmysle, že si myslel, že ide o nácvik ďalšieho núdzového pristátia, ale keď videl, že všetky úkony robím ja – inštruktor, a veľmi rýchlo, vedel, že je zle. Bola to technická chyba na motore. Takže som pristál do terénu za Veľký Manín – na svah medzi kravy.

Báli ste sa?

Nie. Nestíhol som.

A potom ste sa báli sadnúť do lietadla?

Nie. My máme rôzne príhody. Raz mi študent omylom vypol magnetá (pozn. zapalovanie) pri nácviku núdzového pristátia. Urobil to tak „šikovne“, že som si to všimol až keď som pri-

dal opäť plyn a motor nešiel. Dodnes, už ako dopravný pilot, sa tým chvália...

S vašou prácou je spojené cestovanie. Čo všetko ste ešte nevideli?

Svet je veľký a veľa mi toho ešte chýba. Lietal som súťažne tzv. „presné lietanie“ (pre laikov – je to taký orientačný beh v eropláne) a v rámci toho som oblietal všetky kontinenty okrem Afriky a Antarktídy.

Vy máte aj vojenskú hodnotu. Akú?

Som kapitán v zálohe, ale hodnota som si skutočne zaslúžil...

A máte aj svoju hviezdu na oblohe...

Áno. Tú mi daroval kamarát, bývalý letecký pridelenec na americkej ambasáde. Je v súhvezdí Orla a volá sa prof. Ing. Antonín Kazda, PhD.

Máte zaujímavú aj bohatú akademickú kariéru. Existuje niečo v rámci akademického sveta, čo chcete dosiahnuť?

Profesor má krátku životnosť. Dlhو trvá, kým si vás niekto všimne a potom vás začnú volať na prednášky, do akreditačných tímov, medzinárodných projektov... Chvilu vás to baví, ale potom sa vám už nechce veľmi cestovať. Stále si myslím, že cenné je odovzdať skúsenosti, názory kolegom. Ak ich to zaujíma.

Čo pre vás znamená univerzita?

Myslím, že UNIZA v rámci Slovenska aj sveta

veľmi predbehla svoju dobu. Ak sa pozrieme okolo seba, je veľmi málo tzv. Transport Universities, ktoré dokázali dať dohromady tímy odborníkov na všetky módy dopravy a riešiť dopravu ako celok. Dnes sa prichádza na to, že doprava, to nie je postaviť auto na cestu, ale má to aj isté súvislosti. Na našej univerzite, resp. v Československu, dlhodobo vedeli, že tieto súvislosti a problémy treba riešiť a naša univerzita ich aj dokázala riešiť. Vnímam našu školu ako dopravnú a myslím, že bola chyba, keď sme sa zbavili toho názvu. Bola to dobrá značka. Žilina sa vždy spájala, a stále pre mnohých spája, s dopravou. Vždy skončíte tam, aký si dáte cieľ. Po revolúcii sme sa rozprávali s kolegami a hovorili sme si, že musíme byť jedna zo svetových katedier.

A ste?

Myslím, že áno. V Európe určite. Iniciovali sme založenie združenia univerzít so študijnými programami v leteckej doprave, v ktorom sú Briti, Holanďania, Švajčiari, Portugalci, Íri, Nemci, ale aj univerzita z Mexika... Vnímajú nás ako významného partnera v pedagogike aj vo výskume. Chodíme aj s kolegom prednášať do Británie. Na Cranfield University som pôsobil ako „external examiner“. Som členom akreditačného tímu z Coventry University pre Emirates Aviation University... V Európe patríme k najlepším a Európa je v tom, o čom sa rozprávame, najlepšia na svete.

Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik, Archív prof. Kazdu

XXIII. international Seminar of Ph.D. Students – SEMDOK 2018

Medzinárodný seminár doktorandov organizovaný pod záštitou dekana Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline (SjF UNIZA) v dňoch 24. - 26. januára 2018 mal v Univerzitnom stredisku UNIZA Zuberec svoj XXIII. ročník. Katedra materiálového inžinierstva SjF organizuje seminár s cieľom spojiť doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov z vysokých škôl, výskumných ústavov a priemyslu, ktorí sa zaoberajú výskumom materiálov – kovových, nekovových alebo prírodných a ich aplikáciami v priemyselnom prostredí. Prijemné prostredie Západných Tatier privítalo v tomto roku 44 účastníkov z 5 krajín, 7 univerzít a 1 priemyselnej praxe: Talianska – Miláno; Srbska – Belehrad; Poľska – Gliwice, Kraków, Czeszochowa; Českej republiky – Brno, Slovenskej republiky – Trnava, Žilina.

Slávnostné otvorenie seminára sa uskutočnilo pod záštitou prodekana pre rozvoj a zahraničné vzťahy prof. Dr. Ing. Ivana Kurica, ktorý zdôraznil významnosť doktorandského štúdia, medzinárodné kontakty, stretávanie sa mladých ľudí, vyzdvihol aktivity v danej oblasti, ktoré sú charakteristické pre Katedru materiálového inžinierstva SjF UNIZA. Zaželel úspešné prezentácie vedeckých výsledkov a bohatú diskusiu.

Počas seminára bolo v 8 tematických sekciách prezentovaných 33 príspevkov v anglickom jazyku orientovaných na štúdium moderných konštrukčných materiálov, predikciu vlastností a degradáciu konkrétnych zariadení, resp. aplikáciu nových materiálov v biomedicínskom inžinierstve. Jedna sekcia bola venovaná aj prezentácii výsledkov

Z prednášok

Ocenení doktorandi

projektov Visegrad Scholarship, riešených doktorandmi Sjf UNIZA a Politechniky Śląskiej, Gliwice.

Je potrebné konštatovať, že úroveň prezentácií - vedecká aj jazyková, je v posledných rokoch veľmi dobrá a svedčí o cielenej vedeckej výchove na školiacich pracoviskách. Najlepšie prezentácie medzinárodného seminára boli preto ocenené knižnou publikáciou venovanou dekanom Sjf UNIZA prof. Dr. Ing. Milanom Ságom. Ocenení dok-

torandi boli:

- Ing. Stefano Monti (Politecnico di Milano, Taliansko) za jeho príspevok s názvom „Design local stress field through porous shaped structures“
- Ing. Przemyslaw Snopiński (Politechnika Śląska, Gliwice, Poľsko) za jeho príspevok s názvom „Strengthening model of ECAP procesed Al-Mg alloy“
- Ing. Kamil Borko (Sjf, UNIZA) za jeho príspevok s názvom „Corrosion charac-

Výhercovia súťaže na spoločenskom večeri

Spoločná zábava na parkete

teristics of PVD surfaces constructed on the DOMEK 700 surfaces“

Ocenenie prevzali od prodektanky Sjf pre vedeckovýskumnú činnosť a zároveň aj vedúcej Katedry materiálového inžinierstva prof. Ing. Evy Tillovej, PhD. - gratulujeme! Neodmysliteľnou súčasťou doktorandských seminárov býva tzv. „spoločenský večer“. Je rovnako dôležitým bodom programu, vzhľadom na dlhodobý cieľ organizátorov: zoznámiť, vybudovať si kontakty, nastoliť nové partnerstvá a rozšíriť spoluprácu medzi mladými pracovníkmi a doktorandmi z rôznych univerzít. Vyvolať priateľskú a uvoľnenú atmosféru napomohla hneď v úvode večera súťaž, pripravená doktorandmi z Katedry materiálového inžinierstva Sjf UNIZA, ktorí pripravili dve súťažné úlohy zamerané na vzájomné spoznávanie krajín a jedál. Vyhodnotenie výsledkov nebolo veru jednoduché - zvíťazili nielen jednotlivci, ale aj napr. internacionálny kolektív súťažiacich (SK, PL, IT a Srbsko). Dobrú náladu počas večera spestrila aj hudba zabávača M. Bombu. Na svoje si tak prišli milovníci ľudových pesničiek aj tanečníci, ktorých skvelým hraním držal M. Bomba na parkete až do „záverečnej“.

Medzinárodný doktorandský seminár SEMDOK'2018 ukončil prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD., ktorý vyslovil požiadavku pokračovania týchto podujatí v medzinárodnom meradle, poďakoval prítomným účastníkom za ich vystúpenia a diskusie, predsedajúcim jednotlivých sekcií za ich vedenie, organizátorom za príkladnú prípravu. Vyzdvihol taktiež ústretovosť a pohostinnosť, ktorú vytvorili počas SEMDOKu pracovníci Univerzitného strediska UNIZA Zuberec. Čo dodať na záver? Ak čítate tieto riadky, neváhajte sa k nám na budúci rok v posledný januárový týždeň pridať a možno zažijete príjemný vedecký seminár, ktorý vás obohatí nielen o nové poznatky z oblasti materiálov a ich medzných stavov, ale poskytne vám možnosť nadviazať nové kontakty a priateľstvá.

..... dovidenia na SEMDOKu'2019.

Ing. Lenka Kuchariková, PhD.

Foto: Autorka

Katedra materiálového inžinierstva Sjf

Ateliér multimediálnej tvorby otvorený!

Najnovšie technológie zo sveta médií na rozlohe približne 600 metrov štvorcových – to je stručná charakteristika Ateliéru multimediálnej tvorby (AMT), ktorý bol oficiálne otvorený 12.12. 2017 o 12.00 h v podzemných priestoroch Novej menzy Žilinskej univerzity.

Slávnostné otvorenie najväčšieho Ateliéru multimediálnej tvorby v Žilinskom kraji sa uskutočnilo za prítomnosti rektorky UNIZA Dr. h. c. prof. Ing. Tatiany Čorejovej, PhD., a dekana Elektrotechnickej fakulty UNIZA prof. Ing. Pavla Špánika, PhD., najvyšších predstaviteľov univerzity a fakúlt UNIZA, pozvaných hostí, študentov a pedagógov Katedry multimédií a informačno-komunikačných technológií (KMIKT) EF UNIZA, ktorá sa na výstavbe AMT ideovo, organizačne, personálne aj finančne najviac podieľala. Za Mesto Žilina sa slávnostnej udalosti zúčastnil Mgr. Anton Trnovec, 2. viceprimátor Mesta Žilina a vedúca odboru kultúry, športu, cestovného ruchu a regionálneho rozvoja MÚ v Žiline Mgr. Ingrid Dolníková.

Na príprave a realizácii slávnostného otvorenia sa podieľalo približne 30 organizátorov prevažne z KMIKT, ktorým sa pre 150 zvedavcov podarilo vytvoriť nezabudnuteľný program. Moderátor Jano Filip na pódiu a moderátorka Anna Holešová (študentka KMIKT) v štúdiu prítomných sprevádzali približne 45-minútovým programom, počas ktorého boli zaujímavým spôsobom predstavené všetky dominantné štúdiá. Svoje umenie v nich predviedlo vokálne kvinteto zo speváckeho zboru OMNIA (dirigovala Mgr. art. Monika Bažíková, ArtD.), PaedDr. Roman Bienik, PhD., so speváčkou Helenou Záhradníkovou. Moderné technológie umožnili vytvoriť ilúziu, že do vysielania sa naživo, až z Kanárskych ostrovov, prihlásil aj Ing. Miroslav Benčo, PhD., a študentka KMIKT Tatiana Bencová. Vo fotografickom štúdiu fotografka Dominika Jančovičová a modelka Tatiana Bencová (študentky KMIKT) prezentovali možnosti tohto moderného priestoru. Zážitkom bol aj dokument doc. Ing. Martina Vaculíka, PhD., zaznamenávajúci priebeh realizačných prác počas budovania AMT. Posledným vstupom bola moderovaná diskusia. Po nej nasledovala prehliadka priestorov s množstvom neformálnych diskusií, ktoré umocňovalo aj množstvo občerstvenia a čaro priestorov. O podujatie prejavili záujem aj zástupcovia médií, prostredníctvom ktorých sa o AMT dozvedela aj širšia verejnosť. Vzhľadom na zameranie katedry neprekvapuje, že celý priebeh podujatia bolo možné naživo sledovať aj na internete. Jeho záznam nájdete na: https://www.youtube.com/results?search_query=Ateli%C3%A9r+multimedi%C3%A1lnej+tvorby

AMT záujemcom z univerzitného, ale aj mimouniverzitného prostredia ponúka

fotografické, zvukové, moderátorské a dabingové štúdio, možnosť živých prenosov a niekoľko scén vrátane špeciálne postavenej scény virtuálnej reality s fabiónom.

Hlavný priestor s réžiou na ploche približne 400 m² má samostatné pódium, umožňuje vytvárať rôzne scény a vytvára podmienky na vytvorenie diskusnej scény (klúčovanie na farbu). Osvetlenie zabezpečuje 18 reflektorov ovládaných z obrazovej réžie cez stmievače a spínače. Zvukové štúdio s réžiou (cca 80 m²) obsahuje hybridný mixážny pult s podporou ovládania cez počítač a umožňuje 18 kanálový digitálny záznam do pracovnej stanice. Vo fotografickom štúdiu sú nainštalované 3 zábleskové hlavy a rôznymi pozadiami. Všetky technológie sú prepojené s hlavnou réžiou. Obsah chráni 2 sieťové úložiská s celkovou kapacitou 16 TB, ktoré zároveň umožňujú vzdialený prístup k informáciám. Živý prenos v rozlíšení HD do okolitého sveta je možný cez IP streamer. Dabingové a moderátorské štúdio (cca 20 metrov štvorcových). Súčasťou AMT je aj Laboratórium 3D modelovania a virtuálnej reality, v ktorom sú sústredené technológie pre 3D snímanie, 3D tlač a 3D projekciu.

Myšlienka výstavby ateliéru sa spája s osobou doc. Martina Vaculíka, ktorý KMIKT

viedol v rokoch 2008 - 2016 a ktorému sa pre tento projekt podarilo nadchnúť aj spolupracovníkov. Ako uviedol súčasný vedúci KMIKT prof. Ing. Róbert Hudec, PhD., ateliér sa budoval približne od roku 2010. Zaujímavosťou je, že veľkú časť prác realizovali zamestnanci katedry. Symbolicky pôsobí fakt, že ich úsilie je úspešne zavŕšené práve v slávnostnom roku, keď si katedra pripomína polstoročie existencie.

A ako otvorenie Ateliéru multimediálnej tvorby hodnotia organizátori? „*Pozitívne nás prekvapil záujem odbornej, ale aj laickej verejnosti vrátane vedenia univerzity, fakulty, ale hlavne študentov, pre ktorých bol AMT budovaný. Udalosť sa niesla v priateľskej atmosfére a návštevníci sa pozitívne vyjadrovali o vybudovanom priestore a možnostiach využívania technológií. Už na samotnom otvorení bola dohodnutá spolupráca na výrobe multimediálnych diel, exkurzie stredných škôl (SPŠD Trnava, Gymnázium Hlinská Žilina, Súkromná stredná umelecká škola Žilina, SPŠ Jozefa Murgaša Banská Bystrica), externá výučba študentov SPŠ Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici,*“ uviedol po skončení podujatia prof. Hudec.

Slavka Pitoňáková

Foto: Cyril Králik

Mimoriadne odmeny rektorky v roku 2018

Zapojenie sa riešiteľských kolektívov UNIZA do projektov programu Európskej únie pre financovanie výskumu a inovácií Horizont 2020, resp. do ďalších zahraničných grantových schém, ako aj publikovanie dosiahnutých výsledkov vedeckovýskumnej činnosti v zahraničných a domácich karentovaných časopisoch považuje vedenie Žilinskej univerzity v Žiline za mimoriadne dôležité a významné aktivity.

V snahe finančne motivovať riešiteľské a autorské kolektívy, ale aj jednotlivcov, vypisuje rektorka Žilinskej univerzity v Žiline v roku 2018 mimoriadne odmeny za aktivity:

- pre riešiteľské kolektívy UNIZA – v postavení „koordinátor projektu“ – za každý podaný a v schvaľovacom pokračovaní hodnotený návrh zahraničného výskumného projektu programu HORIZONT 2020: max. **1 600 eur**
pre projekty podporných schém HORIZONT 2020: max. **800 eur** (CSA, MSCA, Infraštruktúra, Siete excelentnosti)
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA – v postavení „spoluriešiteľ“ – za každý podaný a v schvaľovacom pokračovaní hodnotený návrh zahraničného výskumného projektu programu HORIZONT 2020: max. **650 eur**
pre projekty podporných schém HORIZONT 2020: max. 325 eur (CSA, MSCA, Infraštruktúra, Siete excelentnosti)
- pre riešiteľské kolektívy UNIZA – pri podávaní návrhov zahraničných výskumných projektov v rámci iných grantových schém (netýka sa projektov v rámci štrukturálnych fondov). Výška odmeny bude v súlade s bodmi 1. a 2.
- autorom (autorským kolektívom) z UNIZA za publikovanú vedeckú prácu v karentovanom zahraničnom alebo v karentovanom domácom časopise (po zaregistrovaní v Univerzitetnej knižnici UNIZA): **500 eur**
V prípade spoluautorstva s pracovníkmi mimo UNIZA, odmena bude vo výške percentuálneho podielu autorov UNIZA na publikovanej práci.
- pôvodcom udeleného patentu z UNIZA, v danom období zaevidovanom v Univerzitetnej knižnici UNIZA: **500 eur**
pôvodcom zapísaného úžitkového vzoru z UNIZA, v danom období zaevidovanom v Univerzitetnej knižnici UNIZA: **250 eur**
V prípade spolupôvodcovstva s pracovníkmi mimo UNIZA, bude odmena vyplatená vo výške percentuálneho podielu prispievajúceho na pôvodcov z UNIZA.

Priznanie odmeny podľa bodu 1 a 2:

V prípade jednokolového hodnotenia návrhu projektu výskumných schém je kritériom pre výšku odmeny plnenie hodnotiacich kritérií (Threshold). Výška odmeny bude v závislosti od naplnenia počtu hodnotiacich kritérií (0, 30, 60, 100 %).

V prípade jednokolového hodnotenia návrhu projektu podporných schém je kritériom splnenie minimálne 1 hodnotiaceho kritéria. Výška odmeny bude v závislosti od naplnenia počtu hodnotiacich kritérií (30, 60, 100 %).

V prípade viackolového hodnotenia návrhu projektu je kritériom pre priznanie odmeny postup do druhého kola hodnotenia projektu.

Podmienkou pre priznanie odmeny je predloženie správy o celkovom hodnotení návrhu projektu. Na základe zaevidovania vyhodnoteného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Aktivity budú hodnotené k 31.3., 30. 6., 30. 9. a 31.12. 2018.

Priznanie odmeny podľa bodu 3:

Kritériom pre priznanie odmeny je schválenie projektu a pridelenie finančného grantu zahraničnou inštitúciou na základe súťaže alebo osobitného výberu spomedzi viacerých zahraničných žiadateľov o grant. Na základe zaevidovania schváleného návrhu projektu v univerzitnom systéme <https://vav.uniza.sk/vevysun.php> vyžiada oddelenie pre vedu a výskum od vedúceho projektu potrebné podklady. Po predložení podkladov vedúcim projektu sa bude návrh posudzovať individuálne podľa typu grantovej schémy. Aktivity budú hodnotené k 31.3., 30. 6., 30. 9. a 31.12. 2018.

Priznanie odmeny podľa bodu 4 a 5:

Podklady pre priznanie odmeny za publikovanie v karentovanom časopise v roku 2018, za udelenie patentu a zápis úžitkového vzoru v roku 2018 predloží oddeleniu pre vedu a výskum Univerzitná knižnica UNIZA. Hodnotené budú aktivity zaevidované v UK UNIZA k:

- termín: 31.10. 2018
- termín: 31.03. 2019

Dr. h. c. prof. Ing. Tatiana Čorejová, PhD.
rektorka UNIZA

Pracovné výročia január, február 2018

20. pracovné výročie

Mgr. Oľga Šeböková 1. 2. 1998

25. pracovné výročie

Janka Haščiková 1. 1. 1993
Oľga Porubčanská 1. 1. 1993
Jana Bobáňová 1. 1. 1993
Ing. Peter Fraňo, PhD. 1. 1. 1993
doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD. 1. 2. 1993
prof. Ing. Milan Sága, Dr. 1. 2. 1993
Ing. Jozef Mrázik 1. 2. 1993
Miriam Bajáková 11. 1. 1993
Ing. Milan Šebök, PhD. 15. 2. 1993

30. pracovné výročie

Zita Balátová 1. 1. 1988
František Kačiak 1. 1. 1988
Janka Králiková 1. 1. 1988
Gabriela Matoušková 1. 1. 1988
prof. Ing. Tatiana Kováčiková, PhD. 1. 1. 1988
Ing. Silvia Barnová 1. 1. 1988
Ing. Petr Ivaniga, PhD. 1. 2. 1988
Milan Fuček 15. 2. 1988

45. pracovné výročie

prof. Ing. Pavol Kukuča, PhD. 1. 1. 1973
Mária Krkošková 1. 2. 1973

Informácie zo zasadnutia Akademického senátu Žilinskej univerzity v Žiline

V pondelok 11. decembra 2017 sa uskutočnilo osemnásť zasadnutí AS UNIZA. Rokovanie otvoril a viedol predseda AS UNIZA prof. Dr. Ing. Juraj Gerlici. V úvode privítal nových členov AS UNIZA: Ing. Milan Straka a Ing. Patrik Ferenc (FRI), Ing. Michal Herda (SJF), Ing. Tomáš Miždoš a Ing. Martin Šinko (EF), Ing. Romana Erdélyiová a Ing. Martin Boroš (FBI). Následne informoval, že rektorka UNIZA stiahla z programu rokovania dva body: bod 5. - Žiadosť o súhlas na odkúpenie pozemku s vypracovaním geometrického plánu a bod 6. - Žiadosť o schválenie vecného bremena – právo prechodu a prejazdu. Rektorka UNIZA vezme na vedomie stanoviská Hospodárskej komisie k týmto bodom a bude z nich vychádzať pri predkladaní materiálov na zasadnutie AS UNIZA. Po schválení návrhu programu rokovania predseda AS UNIZA predložil návrh na schválenie členov stálych poradných pracovných komisií AS UNIZA. Pedagogickú komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom zamestnaneckej časti AS UNIZA z FHV – návrh: prof. PaedDr. Jaroslav Mazúrek, CSc. Hospodársku, Legislatívnu a Pedagogickú komisiu bolo potrebné doplniť 2 členmi študentskej časti AS UNIZA – návrhy: HK - Ing. Milan Straka (FRI), Ing. Michal Herda (SJF), LK - Ing. Tomáš Miždoš (EF), Ing. Martin Boroš (FBI), PK - Ing. Ján Šteininger (SJF) a Bc. Monika Jacková (FPEDAS). Kontrolnú komisiu bolo potrebné doplniť 1 členom študentskej časti AS UNIZA – návrh: Ing. Martina Margorínová (SvF). Všetci navrhovaní kandidáti súhlasili s členstvom. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrhy schválil. Ďalej predseda AS UNIZA predložil návrh aktualizácie zloženia miestnych volebných komisií pre dopĺňajúce voľby do AS UNIZA. Komisie boli v októbri 2017 dočasne obsadené členmi študentskej časti fakultných AS kvôli potrebe vykonania dopĺňajúcich volieb. Vzhľadom na to, že už sú zvolení všetci členovia študentskej časti AS UNIZA, komisie sa doplnili týmito členmi v prípade týchto fakúlt: SJF - Ing. Michal Herda, SvF - Ing. Martina Margorínová, FRI - Ing. Patrik Ferenc, EF - Ing. Tomáš Miždoš, FPE-DAS - Miriam Birtusová a FBI - Ing. Martin Boroš. Všetci navrhovaní kandidáti súhlasili s členstvom. AS UNIZA v tajnom hlasovaní návrh schválil. V ďalšom bode rektorka UNIZA predložila návrh Dodatku č. 3 k smernici č. 106 – Štatút UNIZA. Dôvodom predloženia materiálu bolo doručenie Rozhodnutia MŠVVaŠ SR o zamietnutí žiadosti o registráciu dodatku č. 3 k štatútu UNIZA zo dňa 21.11.2017. Zamietnutie sa týkalo § 12 ods. 9, druhej vety: „Kandidátom na rektora môže byť len člen akademickej obce univerzity“. Predseda AS UNIZA prečítal odôvodnenie zamietnutia uvedené v rozhodnutí. Uviedol, že na základe toho sa veta odstránila z príslušného ustanovenia a materiál sa znova predložil na schválenie. Ostatné ustanovenia ostali v pôvodnom znení, ktoré bolo schválené dňa 23.10.2017. Diskusia sa týkala funkcií rektora univerzity a dekana fakulty v súvislosti s ich pracovným pomerom s vysokou školou. AS UNIZA návrh schválil. AS UNIZA ďalej rokoval o návrhu Dodatku č. 6 k smernici č. 149 – Organizačný poriadok UNIZA, ktorý predložila rektorka UNIZA. Zmeny v organizačnej štruktúre sa týkali oddelenia pre medzinárodné vzťahy a marketing (OMVaM) a odboru hospodárskej správy (OHS). V prípade OHS sa návrh týkal premenovania „referátu podateľne“ na „referát podateľne, registrácie faktúr a archívu“ a premenovania pracovných miest na „referent podateľne, registrácie faktúr a archívu“. Ďalej sa návrh týkal premenovania „referátu registrácie faktúr“ na „referát ekonomiky OHS“ a premenovania pracovných miest na „referent ekonomiky OHS“. V prípade OMaM sa návrh týkal vytvorenia 1/2 pracovného miesta s názvom „referent“. Odô-

vodnenie bolo uvedené v dodatku. Legislatívna komisia AS UNIZA nemala pripomienky. AS UNIZA návrh schválil. V ďalšom bode dekan FHV doc. PaedDr. Vlasta Cabanová, PhD., predložila návrh Študijného poriadku FHV. Vyjadril sa k nemu prodekan pre vzdelávanie PaedDr. Dalibor Gonda, PhD. Cieľom úpravy bolo zosúladienie predpisu so Študijným poriadkom UNIZA a s podmienkami FHV. Do predpisu boli zapracované aj pripomienky Pedagogickej komisie zo septembra 2017. Pedagogická komisia mala pripomienky aj k tomuto návrhu. Upovedomila o nich zástupcu FHV prítomného na jej stretnutí. Pripomienky neboli zásadného charakteru, z toho dôvodu odporučila návrh prijať. Predmetom diskusie bola pripomienka týkajúca sa povinnej účasti študentov 1. ročníka denného Bc. štúdia na prednáškach, ku ktorej sa vyjadril aj prorektor pre vzdelávanie doc. Ing. Milan Trunkvalter, PhD., a následne prodekan pre vzdelávanie FHV. AS UNIZA návrh neschválil. Aby sa dospelo k schváleniu predpisu, predseda AS UNIZA odporučil predkladateľom návrhu, aby pri tvorbe predpisu požiadali o spoluprácu Pedagogickú komisiu, príp. aj ďalších členov AS UNIZA. V bode Rôzne predseda AS UNIZA informoval, že sa v pondelok dňa 11.12.2017 od 14:00 hod. uskutočnila voľba predsedu a podpredsedu študentskej časti AS UNIZA (ŠČ AS UNIZA). Predsedom sa stal Bc. Damián Michalco. Podpredsedom sa stal Ing. Martin Boroš. Ďalej ŠČ AS UNIZA schválila svojho zástupcu v Rade kvality UNIZA. Členkou sa stala Ing. Romana Erdélyiová. Predseda AS UNIZA zvoleným senátorom zagratuloval. Ďalej predseda AS UNIZA informoval, že v novembri 2017 boli do miestnosti AS UNIZA nakúpené kancelárske potreby v hodnote 467 eur a toner do tlačiarne v hodnote 360 eur. V danom bode vystúpil aj člen študentskej časti AS UNIZA Ing. Ján Šteininger. Vyjadril svoj názor v súvislosti s negatívnou skúsenosťou na veľtrhu Gaudeamus Brno 2017. Názor sa týkal najmä prezentácie UNIZA v porovnaní s inými, zahraničnými univerzitami. Uviedol, že by bolo vhodné zvýšiť jej kvalitu vzhľadom na to, že počet študentov klesá a ide o medzinárodný veľtrh. Prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., akceptoval uvedený názor a uviedol, že uvíta komplexnú správu aj s fotografiami, aby sa k tomu mohol vyjadriť. Informoval o výške rozpočtu určeného pre marketing a že plánuje predložiť návrh na jeho zvýšenie. Dodal, že daný veľtrh nebol cieľovou výstavou UNIZA, ale keďže sa výstavy zúčastňujú aj slovenskí študenti, chceli, aby mali nejaké materiály aj o našej univerzite. Uviedol, že pri návrhu rozpočtu predkladá cieľové výstavy/podujatia a že cieľom sú regióny ako NR a BA. Taktiež uviedol výstavy, ktoré sa tento rok konali, napr. Kam na vysokú školu, Deň UNIZA v OC Mirage. K uvedenému sa v krátkosti vyjadril tiež prorektor pre vzdelávanie (súčasný pokles počtu študentov, odchod slovenských študentov do ČR). RNDr. Milan Stacho, PhD., dodal, že dôležité sú aj dni otvorených dverí uskutočňované na fakultách. V závere predseda AS UNIZA poďakoval za účasť a spoluprácu, poprial príjemné vianočné sviatky, úspešný vstup do nového roka a zasadnutie ukončil. Materiály sú v plnom znení k dispozícii na intranete UNIZA v priečinku UNIZA dokumenty / Akademický senát / Zasadnutia AS UNIZA / 3 Archivované materiály zo zasadnutí AS UNIZA / rok 2017.

prof. Dr. Ing. Juraj Gerlici
predseda AS UNIZA

Zapísala: JUDr. Renáta Šebestová, tajomníčka AS UNIZA

Ponuka vzdelávania na Univerzite tretieho veku pre ďalší akademický rok

Univerzita tretieho veku pripravila študijnú ponuku pre kategórie 45+, 55+ a 60+ v jednoročných študijných moduloch, dvojročných a trojročných študijných programoch. Prihlasovanie začína od 3. apríla 2018.

Študijná ponuka 2018/2019 zameraná na študijné programy pre uchádzačov vo veku od 45 +

Pamiatky UNESCO

Prírodné, kultúrne a zmiešané pamiatky zo zoznamu svetového dedičstva – Európa, Ázia, Afrika, Severná, Južná a Stredná Amerika, Nový Zéland, Oceánia a Slovensko

Poznáme si Slovensko?

Menej známe fakty z histórie Slovenska, geografie Slovenska a osobností z radov slávnych Slovákov

Kultúra prejavu II

Spoločenský protokol, kultúra jazykového prejavu, spoločenské oblečenie, kultúra prejavu kedysi a dnes, rozmanitosť kultúrnych prejavov vo svete

Seniorská škola žurnalistiky

Tvorba žurnalistických produktov od vzniku myšlienky písať, cez výber témy a príbehu po vytvorenie vlastného novinárskeho portfólia

Afrika ako ju nepoznáme

Minulosť a súčasnosť Afriky podaná tak, ako ju médiá nepodávajú, informácie o domorodých etnikách a súčasných problémoch, prognózy pre tento kontinent

Región Kysuce/pobočka v Čadci

História regiónu Kysúc, agroturistika v lokalite Kysuce

Ponuka prednášok v podvečerných hodinách

Sprostredkovanie informácií o procese sebapoznania, oboznámenie so sociálnymi zručnosťami potrebnými pre profesijný rast, tréningový program pre prípravu na tretí vek

Študijná ponuka 2018/2019 zameraná na študijné programy pre uchádzačov vo veku od 60 +

Právo – systém hodnôt

Právo, právne normy, občianske právo, rodinné právo, základy trestného práva, právna pomoc pri zadlženosti, probácia a mediácia pri riešení problémov, finančná gramotnosť

Tretí vek II

Typológia osobnosti, sebapoznanie, seba-regulácia, tréning pamäte, psychohygiena seniorov, efektívna komunikácia a aktívne počúvanie

Ako správne fotografovať?

Zásady správneho fotografovania, využitie všetkých parametrov vlastného fotoaparátu, rady odborníka na zlepšovanie svojich fotiek – mesto, ľudia, príroda, interiér

Životný štýl/pobočka v Čadci

Zdravie, psychológia tretieho veku, právo, sebaobrana seniora, finančná gramotnosť

Študijná ponuka 2018/2019 zameraná na prácu s počítačom vo veku od 55 +

Základy práce s počítačom

Program určený pre seniorov bez predchádzajúcich skúseností a znalostí práce na počítači. Umožňuje získať vedomosti potrebné k bežnej užívateľskej práci s počítačom – operačný systém Windows (priečinky, súbor, Skicár, USB,...), Internet Explorer (prehliadače, sťahovanie informácií, sociálne siete, internet banking,...), Word (formátovanie, obrázky...)

Pokročilá práca s PC

Štúdium je určené pre pokročilejších užívateľov počítačov, resp. pre absolventov programu Základy práce s počítačom. Jednotlivé praktické cvičenia sú zamerané na prácu s internetovými aplikáciami, inštalovanie programov, vírusy a antivírusové programy, čistenie disku, nastavenie internetových prehliadačov...

Užitočné programy pre PC

Modul reflektujúci na narastajúci záujem seniorov o pokročilejšie techniky práce s počítačom. Študenti si postupne osvoja sťahovanie videa a zvuku z YouTube, snímání časti obrazovky, sťahovanie hudby z CD, sťahovanie mp3 z internetu, tvorbu fotoknihy a rodokmeňa, a zoznámi sa s programom na plánovanie interiéru domácnosti SweetHome 3D

Google aplikácie

Modul je zostavený ako sprievodca základnými aplikáciami pre OS Android, ich inštalovaním a prácou s nimi. Študenti si počas výučby vyskúšajú, že svet aplikácií nie je len pre mladých, ale jeho možnosti sú využiteľné pre všetkých v bežnom každodennom živote

Práca s tabletom/mobilom

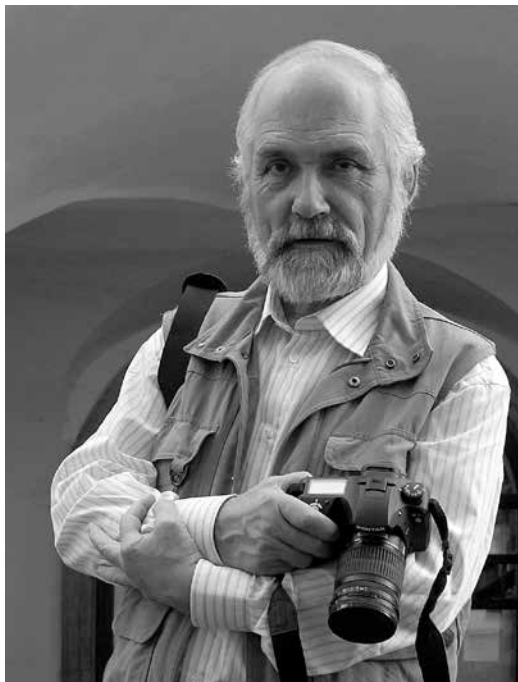
Štúdium je zamerané najmä na praktické precvičenie a zvládnutie práce na vlastnom prenosnom zariadení – na výber smartfón alebo tablet s operačným systémom Android. Počas praktických cvičení študenti postupne prejdú prvým spustením, popisom základných nastavení zariadenia, nastavením e-mailovej schránky a používaním zariadenia na prácu s multimediálnymi súborami

Celú ponuku nájdete na:

www.ucv.uniza.sk a www.facebook.com/u3vzilina/.

Univerzita tretieho veku UNIZA

Za Miroslavom Pflieglom

Dňa 29. januára toho roku sme sa dozvedeli smutnú správu. Vo veku 71 rokov zomrel náš bývalý riaditeľ, náš šéf. Znie to neuveriteľne o to viac, že začiatkom roka nás navštívil vo vydavateľstve. Vtedy nikomu z nás ani nenapadlo, že táto návšteva bola posledná.

Ing. Miroslava Pfliegla, CSc., sme titulom pán riaditeľ, častejšie však ako šéf, oslovovali takmer 18 rokov.

Pred tým, od roku 1969, bol odborným pracovníkom vo výskume na Katedre mechaniky a časti strojov na Strojníckej a elektrotechnickej fakulte VŠDS. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil v roku 1977. Pracoval v niekoľkých komisiách pri Československej a Slovenskej akadémii vied.

Bol zanietým a veľmi úspešným fotografom. Svoje skúsenosti odovzdával aj členom fotoklubu GAMA pri Žilinskej univerzite a pod jeho vedením dosiahli viacerí „GAMisti“ popredné umiestnenia vo fotografických súťažiach. Ing. Miroslav Pfliegel, CSc., dlhé roky pôsobil v akademickom senáte univerzity, ale aj ako šéfredaktor Spravodajcu UNIZA.

Do Edičného strediska VŠDS nastúpil ako riaditeľ na podnet vtedajšieho rektora, prof. A. Puškára. Odvtedy na šéfovskej stoličke sedel až do svojho odchodu do dôchodku. Stál pri zrode vydavateľstva, pri jeho premenovaní na EDIS-vydavateľstvo Žilinskej univerzity v Žiline. To znamená, že bol pri všetkom, čo si výkon tejto funkcie vyžadoval. Kontakty so skúsenejšími vydavateľstvami, strojové a personálne vybavenie, priestory, zákazky. Práca nášho riaditeľa dosiahla až také štádium, že sa z EDISu stalo popredné vydavateľstvo na Slovensku, a to nielen v kategórii vysokoškolských. Náš šéf kreoval nový systém publikačnej činnosti, čím prispel k rozvoju vzdelávacích

aktivít UNIZA, a to nielen rozsahom, ale aj kvalitou vydavateľskej činnosti.

Bol naším riaditeľom, no i priateľom, ktorý chápal naše osobné problémy a potreby. Boli sme nielen pracovným kolektívom, ale aj rodinou.

Vážili sme si ho aj ako skvelého fotografa. Mali sme radosť z jeho úspechov – popredných umiestnení na rôznych fotografických súťažiach. Sedemnášť rokov bol organizátorom Bienále medzinárodného salónu Doprava, jediného salónu s dopravnou tematikou na svete, konaného v Žiline. Ním zviditeľnil a robil dobré meno nielen vydavateľstvu, ale aj univerzite, mestu, Slovensku. Dlhé roky vykonával funkciu predsedu Zboru Žilincov. Práve za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta, kde patrila aj publikačná činnosť – knihy ako Premeny Žiliny, Žilina vo svetle lúčov, a mnohé iné – bol Ing. Miroslav Pfliegel, CSc., ocenený aj ako Osobnosť mesta Žilina. Do dôchodku odišiel v roku 2011. Potešil nás, keď prišiel za nami, keď nám rozprával o svojich aktivitách či plánoch hlavne v Zbore Žilincov. Veď len pred niekoľkými týždňami sme sa tešili aj z jeho úspechu, z ceny Zlatá pečať. Dostal ju za publikáciu Stratená Žilina, ktorá nedávno vyšla a kde bol spoluautorom a jedným z iniciátorov jej vzniku. Mal mnoho ďalších plánov.

Lenže – kruh života Miroslava Pfliegla sa nečakane uzavrel. Rozlúčili sme sa už navždy.

Ale aj teraz Ti, šéfe, ďakujeme. Za Tvoju prácu, za čas, ktorý si nám venoval, za rady a pomoc. Ostaneš navždy v našich myšliach a srdciach.

Nech svetlo sviece na Tvojom hrobe ohreje Tvoju dušu a tam, hore, spomeň si aj na nás.

Kolektív EDIS-u

Ústav telesnej výchovy Žilinskej univerzity a Academic Žilinská univerzita

vás pozývajú na

20. ročník Majstrovstiev Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu

Termín: **15. marec 2018 (štvrtok)**
 Miesto: **Vrátna - Paseky**
 Propozície: <http://utv.uniza.sk>
 Informácie: utv@uniza.sk

Nenechajte si ujsť túto tradičnú športovú akciu plnú nielen športu, ale aj zábavy!!!

Zimné telovýchovné sústredenia 2017/2018

Naša tohtoročná ponuka zimných telovýchovných sústredení zahŕňala domáce i zahraničné lyžiarske strediská. Bolo iba na vás, pre ktoré sa rozhodnete.

V novembri 2017 sme absolvovali sústreďenie v nevelkom talianskom stredisku Stelvio, ktoré na ľadovci vo výške až do 3450 m n. m. ponúka 30 kilometrov rôzne náročných zjazdoviek. Priesmyk Passo dello Stelvio (2757 m n. m.), ktorým často prechádza etapa cyklistických pretekov Giro d'Italia a je najvyššie položeným cieľom pretekov Grand Tour je nesporne zaujímavosťou tejto lokality.

Ďalším zahraničným strediskom v našej ponuke bol rakúsky Mölltaler Gletscher. Nachádza sa vo výške do 3122 m n. m. a so 71 kilometrov zjazdoviek láka všetkých milovníkov bieleho športu. Mölltalský ľadovec bol ocenený Korutánskou cenou za kvalitu zjazdoviek, čo mohli preveriť aj naši študenti. Talianske lyžiarske stredisko Arabba je jedným z najznámejších v oblasti Dolomity Superski a figurovalo v našej ponuke pre najnáročnejších záujemcov. Skipass Dolomiti Superski ponúka lyžovanie na zjazdovkách v celkovej dĺžke 1250 kilometrov. Arraba spadá aj do lyžiarskeho okruhu Sella Ronda (Biely kolotoč), ktorý je zberateľskou trofejou a nezabudnuteľným zážitkom pre každého lyžiara.

Z tuzemských lyžiarskych stredísk sme vybrali Nízke Tatry–Kosodrevinu. Ubytovanie priamo na svahu a 44,5 kilometrov upravených zjazdoviek nášho najväčšieho lyžiarskeho strediska Jasná v Nízkych Tatrách na svahoch Chopku prilákalo najviac našich vysokoškolákov. Tí „kurzovali“ súbežne so zástupcami ďalších slovenských univerzít, takže o nadväzovanie priateľstiev nebola núdza.

Zimných telovýchovných sústredení 2017/2018 organizovaných Ústavom teles-

nej výchovy a AC UNIZA sa zúčastnila stovka lyžiarov, snoubordistov a skialpinistov. Lyžiarska sezóna je ešte v plnom prúde a akadémii univerzitného šampionátu stále ladia formu na marcové Majstrovstvá Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu. Veríme, že ich 20. ročník bude parádou bodkou za tohtoročnou zimou.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA

Zimná univerziáda SR 2018

Univerziáda SR je najvyššou akademickou športovou akciou na Slovensku. Výkonný výbor Slovenskej asociácie univerzitného športu na svojom júnovom zasadnutí schválil usporiadateľov Slovenskej zimnej univerziády 2018 – Technickú univerzitu Zvolen. Súťažilo sa v nasledujúcich športových odvetviach: bedminton, bežecké lyžovanie, biatlon, zjazdové lyžovanie, lukostreľba, florbal, futsal, ľadový hokej, karate, pretláčanie rukou, stolný tenis, tanečný šport a tlak na lavičke. Žilinská univerzita mala zastúpenie v súťažiach v zjazdovom lyžovaní, florbale, ľadovom hokeji a v tanečnom športe. Naši reprezentanti odvedli skvelú prácu a vzorne reprezentovali našu alma mater.

Zjazdárka Jana Dudová (FRI) sa stala Majsterkou ZU SR 2018 v slalome aj obrovskom slalome, keď zvíťazila v kategórii akademikov vo Vyšnej Boci na XV. Veľkej cene Barbory 2018.

Strieborné medaily si vybojovali vo svojej súťaži **florbalisti Žilinskej univerzity**, ktorí vo finále len tesne podľahli víťaznej Technickej univerzite v Košiciach. V drese UNIZA sa predstavili: Marián Hruška, Adam Hríň, Jaroslav Málus, Matúš Sedlák, Matúš Borik, Juraj Mičiak, Nikolas Solárik, Matej Vorčák, Patrik Haburčák, Martin Poldauf, Patrik Ivan, Michal Janoušek, Juraj Kubička, Ivan Kuka, Dominik Miklúš, Ivan Otto, Matúš Hucík. Tréneri: Mgr. Daniel Baránek PhD., PaedDr. Tomáš Hrnčiar. UK Bratislava skončila bronzová a domáci Zvolen zostal bez medaily.

Ľadový hokej bol ďalším športovým odvetvím, kde sme mali zastúpenie. Družstvo Žilinskej univerzity získalo bronz, keď v zápase o 3. miesto porazilo tím UKF Nitra 12:7. Akademickým majstrom sa stala UK Bratislava pred striebornou EU Bratislava. Farby Žilinskej univerzity hájili: Peter Baštuga, Martin Bugáň, Ivan Otto, Martin Graňák, Martin Panáček, Michal Coma, Alexander Gašparovič, Kris-

tián Bača, Jakub Ďurica, Oliver Orlovský, Dominik Suran, Matej Ďurajka, Andrej Jakubec. Tréner: Mgr. Daniel Baránek, PhD.

Tanečný šport patrí vždy k atraktívnym univerziádnym súťažiam. Ináč tomu nebolo ani vo Zvolene, kde nás reprezentovali dvojice Nina Ondková – Jakub Buček a Kristína Vršanská - Michal Slávik. Naš tanečný pár **Nina Ondková** (EF) a **Jakub Buček** (FRI) vybojoval výbornú tretiu priečku v štandardných tancoch.

Hala Technickej univerzity vo Zvolene sa po prvýkrát vo svojej histórii stala dejiskom divácky atraktívnej súťaže v **lukostreľbe**. Naš reprezentant **Boris Baláž** (SJF) zvíťazil v disciplíne Olympijský luk muži.

Nestratili sa ani naši **stolní tenisti**. V silnej konkurencii skončil v dvojhre mužov na bronzovej priečke **Jakub Babušík** (FPEDAS) a rovnaké umiestnenie vybojoval vo štvorhre mužov **Michal Mikušík** (EF).

Srdečne gratulujeme!

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA

Vydáva: Žilinská univerzita v Žiline. **Redakcia:** **výkonná redaktorka:** PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., **foto:** Cyril Králik, **predseda redakčnej rady:** doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA. **Členovia redakčnej rady:** FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., SJF: prof. Ing. Eva Tillová, PhD., EF: doc. Ing. Peter Hockicko, PhD., SvF: Ing. arch. Zuzana Grúňová, FRI: doc. Mgr. Jakub Soviár, PhD., FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD., FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., Rektorát: Ing. Martina Slavíková, ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová, Foto na obálke - Cyril Králik.

Príspevky posielajte na: e-mail: spravodajca@uniza.sk. **Uzávierka nasledujúceho čísla je 6. apríla 2018.**

Vychádza ako dvojmesačník (okrem prázdnin). Nepredajné! Tlač: EDIS – vydavateľské centrum UNIZA, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
Registrácia MK SR EV 4394/11. ISSN 1339-4134. **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563